

TRI VELIKE ŽELEZNIŠKE NEZGODE; — 358 ŽRTEV

Najhujši nesreči sta se primerili v Novi Zelandiji in Čehoslovaški, kjer je bilo največje število žrtev. — Nadaljni nesreči v Pakistanu in Peru.

NA SVETI VEČER so se primerile tri strašne železniške nesreče — v Novi Zelandiji, Čehoslovaški in južnoameriški republiki Peru, ki so zahtevale 358 človeških življenj.

V četrti železniški nesreči na božični dan pa je izgubilo življenje četvero ljudi.

V Čehoslovaški se je v bližini kraja Sakvice zaletel ekspresni vlak, ki vozi med Bratislavo in Prago, v nek osebni vlak. — Število žrtev znaša od 100 do 186. Nesreča se je primerila okoli polnoči. Na mesto nesreče sta se odpeljala češka ministra notranjih zadev in promet. — Neka telefonistinja v Brnu je povedala poročevalcem Associated Press, da je slišala vladne uradnike, ki so izjavili, da je izgubilo v nesreči življenje 186 ljudi.

V republiki Peru je vlak, ki je bil natovoren z železno rudom in ki je vozil nizdol po pobočju And, skočil s tira, pri čemer je bilo ubitih šest ljudi.

Praznovanje Božiča ameriških ujetnikov v Koreji

Kitajskim protikomunistom je poslal generalisim Čang-kajšek živila in darila s Formoze.

PANMUNJOM, Koreja. — Dva in dvajset ameriških vojakov, ki so postali komunisti in ki se nočejo vrniti domov, je praznovalo božični dan z gostijami in igrami, v mali, z bodičasto žico obdani vasi Songjong v korejski "bufer" zoni.

Njihovi šotori so bili okrašeni s pisanim papirjem in opoldne so imeli božično kosilo, sestoječe iz svinjine, rib in riža.

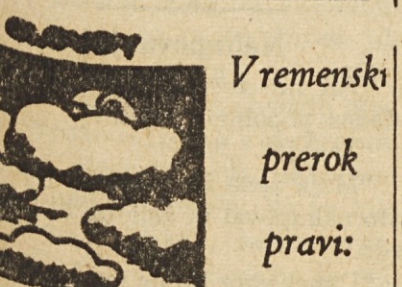
Amerikanci so pustili v nemar ugodno priliko dan poprej, da bi se javili za povratek domov, ko so korakali mimo indijskih stražnikov v svojo vas.

V drugem taboru, kjer je 22.000 Kitajcev in Severnokorejcev, ki se nočejo vrniti nazaj pod komunistem, je bilo tudi pripravljeno božično kosilo, dasi je teh samo peščica kristjanov.

Kitajci so bili deležni raznih dobrot, katere so jim prinesla letala s Formoze in katere jim je poslal Čang-kajšek, v čigar okrilje žele priti ti protikomunistični Kitajci.

Smrtna nesreča slepega šerifa

DENTON, Tex. Tukaj je bil od nekega avtomobila ubit Ones Hodges, šerif, ki je bil slep. Z njim vred je bil ubit tudi njegov pes, ki ga je vodil

Danes oblačno, dež pomešan z naletavanjem snega, ponoči mrzlo.

Odpoklic dveh divizij ameriškega vojaštva iz Koreje

Predsednik je hkrati posvaril, da se bo v slučaju potrebe odločno nastopilo napram vsaki agresiji.

AUGUSTA, Ga. — Predsednik Eisenhower je v soboto odredil redukcijo ameriških čet v Koreji, toda je istočasno resno izjavil, da se bo napram vsaki morebitni novi agresiji tam nastopilo še z večjo silo in odločnostjo kot doslej.

Kot prvi korak te redukcije je predsednik naznani, da bosta kmalu odpoklicani iz Koreje terprepeljani nazaj v Združene države dve armadni diviziji ali približno 35.000 mož.

Mr. Eisenhower je obenem izjavil, da bo ostalo v Koreji še vedno dovolj veliko število zavezniških čet, da nastopijo proti vsaki novi agresiji.

Tatovi — neverni Tomaži

OKLAHOMA CITY. — Na jekleni blagajni je bil napis: "V blagajni ni denarja!" Toda tatovi, ki so nameravali blagajno opleniti, napisu niso verjeli. Zato so razbili vrata s težkimi kladivi, kar jim je vzelo več ur trdega dela. — Blagajna je bila prazna.

LONDON. — Sestava sodišča, ki je poslalo Lavrentija Berijo v smrt, je prepričala politične opazovalce, da je z Berijo vred umrl tudi politični prestiž sovjetske tajne policije.

Ti politični opazovalci so mnemnija, da je bil zdaj svetu dan jasen pogled na oblast, ki bo zavzela politično mesto tajne policije — Rdeča armada, ki je sedaj oborožena z atomsko bombom.

Prvikrat v sojetski zgodovini je bilo zdaj poklicano k zasedanju posebno sodišče, da sodi mo-

Parnik se je razklal na dvoje; nekateri brodolomci že rešeni

Štirinajst ljudi so že rešili, — nadaljne brodolomce, ki so v rešilnih čolnih, še iščejo.

NEW YORK. — Dne 26. dec. se je na vihnem severnem Atlantiku nek švedski tovorni parnik razklal na dvoje ter sporočil po svojem radiu, da so se posadka in moštvo rešili v rešilne čolne.

NEW YORK, nedelja, 27. dec. Zgodaj danes zjutraj so rešili s švedskega tovornega parnika, ki se je na vihnem morju v bližini Novofundlandije razklal na dvoje, 14 oseb, nadaljnih 29, ki se nahajajo nekje na morju v rešilnih čolnih, pa še iščejo.

Na švedskem tovornem parniku je bilo 43 mož posadke in kak ducat potnikov.

Morilec Trockega se boji oditi v svobodo

Morilec Trockega se boji prostosti, ker ve, da če ga ne bodo ubili sovjetski agenti, ga bodo somišljeniki pokojnega Trockega.

MEXICO CITY. — Jacques Mornard, misteriozni morilec, ki je pred 13 leti ubil s sekirico boljševiš. voditelja Leva Trockega, odklanja odpust kazni ali "parolo", do katere je zdaj upravičen, ter se je odločil ostati v ječi, ker se boji, da bi bil ubit, čim stopi iz nje. Obsojen je bil na 19 in pol leta ječe, katero hoče odsedeti do zadnjega dne.

Ob času svoje smrti je bil L. Trockij glavni politični tekmeč Jožefa Stalina.

Mornard ni nikoli povedal, kdo mu je ukazal ubiti Trockega. Mehiške oblasti so prepričane, da ga bodo sovjetski agenti nemudoma ubili, čim stopi iz ječe, da mu s tem za vselej zamaše usta, če ga ne bi seveda že prej ubili prijatelji in maščevalci umorjenega Trockega.

V jetnišnici ima Mornard privatno luksuzno stanovanje, obstoječe iz dveh sob. Ima tudi privatno hrano, ki mu jo donajajo iz hotela. Pa tudi tam se boji napada na svojo osebo in da vsa jedila preje pokusiti psu ali mački, preden jih sam okusi in použije.

Jetniške oblasti dobe vsak mesec točno ček za njegovo vzdrževanje, ne da bi vedele, odkod prihaja ta denar.

Štirje ubiti v nesreči

KNOXVILLE, Tenn. — Na tukajšnjem križišču je tovorni vlak zadel nek avtomobil, pri čemer so bile ubite štiri osebe, ki so se nahajale v vozilu.

Novi grobovi

Theodora Kasper

V nedeljo zjutraj je umrla Theodora (Lasko) Kasper, stanujoča na 1423 E. 92 St. Bila je stara 63 let in rojena na Litvinskem, odkoder je prišla pred 40 leti. Zapušča moža Johna in sledče otroke: Frank, Anthony, Charles, Genevieve Vairretta, Bruno, Peter in 10 vnukov. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 9. uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v St. Georges cerkev ob 9:30 in od tam na Kalvarijo.

Vljudni roparji

OKLAHOMA CITY. — Nek možki in neka ženska sta 24. decembra zvečer okradla veliko grocerijsko trgovino za \$500. — Ka sta imela denar, sta voščila vsem prisotnim vesel Božič in odšla.

Z Berijo je umrla baje tudi oblast tajne policije

LONDON. — Sestava sodišča, ki je poslalo Lavrentija Berijo v smrt, je prepričala politične opazovalce, da je z Berijo vred umrl tudi politični prestiž sovjetske tajne policije.

Ti politični opazovalci so mnemnija, da je bil zdaj svetu dan jasen pogled na oblast, ki bo zavzela politično mesto tajne policije — Rdeča armada, ki je sedaj oborožena z atomsko bombom.

Prvikrat v sojetski zgodovini je bilo zdaj poklicano k zasedanju posebno sodišče, da sodi mo-

Nikolaj Švernink, star partijec, ki je bil že predsednik sovjetskih republik, se je moral zadovoljiti z nižjim mestom pri sodnem dvoru, kateremu je predsedoval maršal Konjev.

Ta tajni proces je bil edinstven. Opazovalci izven železne zavese so prepričani, da je bilo sedaj na kocki mnogo več kakor pa usoda Berije.

Vsa znamenja kažejo, da je bil to proces oziroma tekma za oblast — Rdeče armade proti tajni policiji.

Božična poslanica Eisenhowerja

POSLANICA PAPEŽA PIJA XII.

Papež pozval evropske voditelje k edinstvu in delovanju za mir.

VATIKAN. — Papež Pij XII. je na sveti večer apeliral na evropsko edinstvo, ki je spiritualni in moralni ključ do svetovnega miru.

V svoji božični poslanici je papež posvaril in pozval evropske voditelje, naj vzpostavijo mir v svojih državah. Nujno jih je pozval, naj se združijo in zedinijo, da pomagajo zagotoviti svetovni mir.

Papež je govoril z zlatega prestola v konsistorialni dvorani in apostolski palači; njegov govor je prenašal radio po vsem svetu.

Kot duhovni voditelj 400 milijonov katoličanov vesoljnega sveta, je 77 let stari papež s svojo božično poslanico prispeval veliko moralno težo kampanji za združitev zapadnega sveta.

V prvi polovici svoje poslanice je papež dejal, da tehnološki napredek in "človekovo obvladovanje materialnega sveta, kakor ni bil obvladan še nikoli doslej, vsebuje veliko spiritualno nevarnost."

"Materializem ni bil še nikoli primerno sredstvo za ustaljenje miru", je rekel papež. "Mir je v prvi vrsti stvar duha, in šele potem harmonično ravnotežje zunanjih sil."

Novi grobovi

Theodora Kasper

V nedeljo zjutraj je umrla Theodora (Lasko) Kasper, stanujoča na 1423 E. 92 St. Bila je stara 63 let in rojena na Litvinskem, odkoder je prišla pred 40 leti. Zapušča moža Johna in sledče otroke: Frank, Anthony, Charles, Genevieve Vairretta, Bruno, Peter in 10 vnukov. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 9. uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v St. Georges cerkev ob 9:30 in od tam na Kalvarijo.

Vljudni roparji

OKLAHOMA CITY. — Nek možki in neka ženska sta 24. decembra zvečer okradla veliko grocerijsko trgovino za \$500. — Ka sta imela denar, sta voščila vsem prisotnim vesel Božič in odšla.

Novi grobovi

Theodora Kasper

V nedeljo zjutraj je umrla Theodora (Lasko) Kasper, stanujoča na 1423 E. 92 St. Bila je stara 63 let in rojena na Litvinskem, odkoder je prišla pred 40 leti. Zapušča moža Johna in sledče otroke: Frank, Anthony, Charles, Genevieve Vairretta, Bruno, Peter in 10 vnukov. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 9. uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v St. Georges cerkev ob 9:30 in od tam na Kalvarijo.

Vljudni roparji

OKLAHOMA CITY. — Nek možki in neka ženska sta 24. decembra zvečer okradla veliko grocerijsko trgovino za \$500. — Ka sta imela denar, sta voščila vsem prisotnim vesel Božič in odšla.

Z Berijo je umrla baje tudi oblast tajne policije

LONDON. — Sestava sodišča, ki je poslalo Lavrentija Berijo v smrt, je prepričala politične opazovalce, da je z Berijo vred umrl tudi politični prestiž sovjetske tajne policije.

Ti politični opazovalci so mnemnija, da je bil zdaj svetu dan jasen pogled na oblast, ki bo zavzela politično mesto tajne policije — Rdeča armada, ki je sedaj oborožena z atomsko bombom.

Prvikrat v sojetski zgodovini je bilo zdaj poklicano k zasedanju posebno sodišče, da sodi mo-

Nikolaj Švernink, star partijec, ki je bil že predsednik sovjetskih republik, se je moral zadovoljiti z nižjim mestom pri sodnem dvoru, kateremu je predsedoval maršal Konjev.

Ta tajni proces je bil edinstven. Opazovalci izven železne zavese so prepričani, da je bilo sedaj na kocki mnogo več kakor pa usoda Berije.

Vsa znamenja kažejo, da je bil to proces oziroma tekma za oblast — Rdeče armade proti tajni policiji.

Globoke in prisrčne predsednikove besede morajo dvigniti duha vseh zaslužjenih in zatiranih narodov, kakor tudi zaupanje in vero vseh svobodnih ljudi.

Predsednikova poslanica oz. molitev je poezija v prozi, vredna moza, ki je v svojem zgodovinskem govoru pred Združenimi narodi pokazal pot, ki vodi do svetovnega miru.

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je pozval na sv. večer ameriški narod, naj zahvali Boga, da se "kri tistih, ki jih ljubimo, ne preliva več na tujih bojiščih."

V svoji molitvi slični poslanici je prosil tudi za stalni mir.

Svojo prvo božično poslanico je predsednik govoril pred prižganjem božičnega drevesa pred Belo hišo. Njegova poslanica je bila prenešana po radiu in televiziji ter po Glasu Amerike v vse dele sveta.

Kar se nas tiče, je rekel predsednik Eisenhower, "je letošnji Božič res sezona dobre volje in naš prvi mirnodobni Božič iz leta 1949. Blagoslovi, ki jih prejemo kot narod in posamezniki, so obilni in mnogostranski.

"Naša upanja so svetla, čeprav je svet razdeljen še vedno v dva sovražna si dela."

Mr. Eisenhower je pozval vse ljudi k molitvi in prošnji, da bi nam Oče vseh ljudi na zemlji pomagal, nas učil ter okrepil in sprejel našo zahvalo.

"Ali ni prav, da poprosimo Boga za Njegovo pomoč? Da bi nam pomagal preko pozabe, da so naši pradedje prišli k obalami dežele v iskanju svobode — svobode, v kateri živi človek lahko dostojno in človeka vredno življenje, — življenje brez strahu pred jarmom tiranije, — življenje, ki vodi k vsestranskemu napredku."

"Prosim Boga, da bi dal nam in našim voditeljem razumevanje in spoznanje, da bodo razumevali naše potrebe in potrebe vsega ljudstva. Da nam da svojo pomoč za modro reševanje teh problemov in od pomoči vsem našim potrebam. Da nam pa da tudi spoznanje, da kjer koli se morda pojavijo posebni problemi, tam ne more biti posebnih pravic, in kjer so morda posebne potrebe, tam za to ne more biti posebnih privilegijev. Prosim Boga, da nam pomaga v zaupanju za neodvisnost in za moč vere.

"Molimo, da bi nas Bog okrepil. Okrepil v razumevanju samih sebe in drugih — v razumevanju in ljubezni do naših družin, naše dežele in vsega sveta. Da bi okrepil našo skrb za splošno bratstvo. Da bi nas okrepil v prepričanju, da vse, do česar mi, Amerikanci pripomoremo,

Maršal Tito o armadah Sovjetov in zapadnih držav

Tito pravi, da morajo biti armade politično izobražene, kar pomeni komunistično usmerjene.

BEOGRAD. — Maršal Tito je izjavil, da so sovjetske armade ter armade zapadnih držav umetno ločene od ljudstva in da so vezbano samo v "vojno-zevojevalnem" smislu.

Dalje je dejal, da so vojakih teh armad izpremenjeni v "čisto vojaške instrumente, ki se tekom težkih porazov zrušijo."

Rekel je, da vojaško izvežbanje ni dovolj in da se mora vojaštvo tudi politično izobraziti ter orientirati.

"Dočim mi ustvarjamo in smo že ustvarili armado, ki je del ljudstva, so armade Sovjetov kakor tudi zapadnih držav umetno ločene od ljudstva," je rekel maršal in predsednik Tito.

Jugoslovanski voditelj je rekel dalje, da ker sovjetskemu vojaštvu ter vojaštvu zapadnih narodov ni dovoljeno politično delovanje, zato nima to vojaštvo med ljudstvom nobenih korenin.

"To vojaštvo vežbajo celo za nastope proti lastnemu ljudstvu", je dejal. "Mi pa vežbamo našo armado za zaščito miru in za obrambo domovine ter naših interesov. Mi nimamo nobenega namena, polastiti se tujega ozemlja."

Božična sezona je zahtevala mnogo žrtev

V NEDELJO zjutraj je bilo že razvidno, da je oziroma bo božična sezona letošnjega leta zahtevala rekordno število žrtev.

Pol ure po polnoči v nedeljo zjutraj je bilo zabeleženih že 520 smrtnih žrtev. Od teh jih je bila 378 ubitih v avtomobilskih nezgodah, 69 jih je izgubilo življenje v požarih, 73 nadaljnih pa je umrlo v drugih nesrečah.

Pomiloščenje morilca

COLUMBUS. — Governer F. J. Lausche je spremenil Franku Kolemamu, staremu 64 let, njegovo kazen po prvem redu v kazen po drugem redu, radi česar postane Koleman nemudoma upravičen za "parolo".

Koleman, ki je ubil pred 22 leti v roparskem napadu Martina Korošca, čistilca v neki restavraciji na 1018 Main Ave., je bil eden izmed sedmih kaznjencev, katerim je governer dovolil božično pomiloščenje.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Druga obletnica — V sredo, 30. dec. ob 7:15 bo v cerkvi Marije Pomočnice na Neff Rd., sv. maša za pok. Francka Dragolič v spomin 2. obletnice njegove smrti.

Nov odbor — Društvo Nasv. Imena fare Marije Vnebovzete ima za leto 1954 sledeči odbor: častni duh. vodja msgr. V. Hribar, duh. vodja Rev. Matt Jager, predsednik Sebastijan Trampuš, 15626 Holmes Ave. podpred. Matevž Leskovec, tajnik - zapisnikar Joseph Hochevar, 14805 Darwin Ave., — LI 1-0966, blagajnik Frank Pirc, — zastopniki Frank Stefancic in Anton Rudman, nadzorniki John Lukanc in Joseph Perushek. Seje so vsako tretjo nedeljo v mesecu ob treh popoldne v cerkveni dvorani.

Nov odbor — Društvo sv. Ane št. 150 KSKJ ima za leto 1954 sledeči odbor: duh. vodja Rt. Rev. J. J. Oman, predsednica Theresa Lekan, podpred. Theresa Godec, tajnica Josephine Winter, 3559 E. 80 St. blagajničarka Antonija Debelak, zapisničarica Agnes Zagar, nadzornice Frances Adler, Helen Zupancic in Anna Zbikowski, zastavonošinja Antonija Debelak, zastopnici za SND na E. 80 St. Theresa Lekan in Mary Filipovic, za SND na Maple Hts. — Theresa Lekan in Anna Kresovic, zastopniki za Ohio KSKJ Boosters Aloise Fortuna in Bernice Zupancic, — zdravniki dr. Perko, dr. Skur in dr. J. Folin. Seje so vsako tretjo nedeljo v mesecu ob eni popoldne v SND na E. 80 St.

Rojak v nevarnem stanju — Preteklo sredo zjutraj ob 7.30 je bil zadet od možganske kake nojak Frank Golob st., 1070 E. 61 St., in je zdaj v kritičnem stanju. Nahaja se na svojem domu pod zdravniško oskrbo.

Na obisku — Iz države Colorado je dospel na obisk Rev. Bonaventura Bandi O. S. B., nadzornik šole opatije sv. Križa v Canon City, Colo. Preživel bo del božičnih praznikov v družbi svojih bratov, sester in njihovih družin ter svojih staršev, Mr. in Mrs. Lawrence Bandi, 6727 Edna Ave.

V bolnišnico — Na sveti večer je bila odpeljana v University bolnišnico Mary Kranjc, 1061 E. 68 St. — Želimo ji skorajšnjega okrevanja.

Pet bratov zgorelo

MARINETTE, Wis. — Tukaj je zgorelo pet otrok, bratcev, ko je ogenj uničil dom družine Degayner.

NAJNOVEJŠE VESTI

NEW YORK. — V noči do nedelje na ponedeljek so rešili 43 oseb, ki so se nahajale na švedskem tovornem parniku Oklahoma, ki se je na razburkanem Atlantiku razklal na dvoje.

DO SNOČI so našli 640 smrtnih žrtev, ki so preko božične sezone izgubile svoje življenje v raznih nesrečah.

TOLEDO, O. — Tukaj je utonilo pet mladih ljudi, ko je avtomobil, v katerem so se vozili in ki je drvel 80 milj na uro, podrl ograjo ob reki Mekong ter padel v vodo.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 254 Mon., Dec. 28, 1953

Poštinstvo - za kakšno ceno?

Zadnje čase tipajo zapadne sile, pod kakšnimi pogoji bi bila Sovjetska Rusija pripravljena nekoliko omiliti svetovno napetost in vsaj za nekaj časa zagotoviti svetovni mir. Francija in Anglija k temu naravnost silita, razpoloženje za pogajanja s Sovjeti pa raste tudi pri ameriških vodilnih krogih.

Sicer na razne komunistične mirovne akcije noben, pameten človek, ki količikaj pozna svetovni komunizem, nič ne da, saj je splošno znano, da sta tako Lenin kot Stalin zapustila voditeljem svetovnega komunizma nalogo, da si ta podvrže ves svet. Dokler ne bodo vsi narodi organizirani po komunističnih načelih in usluženi Moskvi, ta ne more mirno spati. Komunizem ima v svojem napredovanju določene stopinje. Včasih nujno potrebuje nekoliko oddiha, da se zopet zbere za nadaljnjo borbo. Tako v svetu prevladuje mnenje, da sedaj potrebuje svetovni komunizem nekoliko oddiha in počitka, da si uredi ogromne pokrajine, ki jih je že zasedel.

Mirovna akcija Stalinovega naslednika Malenkova je imela poleg propagandnega značaja gotovo tudi namen mednarodno napetost nekoliko ublažiti vsaj za čas težkih notranjih težav v Sovjetski Rusiji. Zdjaj se je zopet pričel ponavljati odbijajoči ton, ki smo ga bili navajeni pod Stalinom in je nekaj časa po njegovi smrti prenehal, toda kljub temu se zdi, da si tudi Malenkov želi vsaj neko začasno olajšanje mednarodne napetosti.

Vse kaže, da imata sedaj oba velika nasprotnika: svetovni komunizem in zapadna demokracija nekako iste želje. Vprašanje je le, za kakšno ceno? V čem so komunisti pripravljeni popustiti in kaj zahtevajo kot nagrado od zapada?

Da bi prišlo do popolne pomiritve oziroma splošne razorožitve, kakor predlagajo Združene države, na to ni misliti. Seveda so Sovjeti tudi za razorožitev, njih zastopniki pri Združenih narodih vedno breknajo na to struno, toda nočejo pristati na nadzorstvo razorožitve tudi v Rusiji. Oni bi radi, da bi se pač Zapad razorožil, sami pa da bi bili vedno oboroženi do zob in bi vsak trenutek lahko planili na neoborožene zapadne demokratske države. Pa tudi, če bi komunisti pristali v kaki pogodbi na mednarodno nadzorstvo, ne bi imelo nobenega paska, ker pogodba s komunisti ni vredna niti piškovega oreha.

Gre torej le za to, ali je možen kak začasni sporazum in za kakšno ceno?

Dosedaj Sovjeti niso še nikdar hoteli pokazati svojih kart in ne povedati, kaj nudijo in kaj zahtevajo. Vse dosedanje konference z njimi so izrabljali le za svojo propagando. Zadnje čase pa se zdi, da hočejo komunistični voditelji vendar vsaj nakazati, pod katerimi pogoji bi bili pripravljeni na zasilno ureditev.

Zadnja nota Sovjetov zapadnim velesilam je vsaj nekoliko razglašala tajnost njihovih zahtev, poleg tega pa tudi sovjetsko časopisje izjemoma podaja s svojim pisanjem osnovno, na podlagi katere se more sklepati vsaj približno, kaj Sovjeti zahtevajo od nas in kje so oni pripravljeni popustiti. Po vsem tem sodeč bi bili voditelji svetovnega komunizma pripravljeni:

1. Skleniti mir v Koreji.
 2. Pristati na delno razorožitev brez mednarodne kontrole in na prepoved atomske in vodikove bombe.
 3. Izprazniti pod primernimi pogoji Vzhodno Nemčijo in Avstrijo.
 4. Potegniti svoje čete iz satelitskih držav, to je iz Čehoslovaške, Ogrske, Romunije in Bolgarije.
- Od Amerike, oziroma zapadnih velesil pa zahtevajo:
1. Da se sprejme komunistična Kitajska v Zvezo narodov.
 2. Da Združene države opuste vsa svoja oporišča v drugih državah.
 3. Da potegnejo vse svoje vojaštvo iz Evrope in Azije.
 4. Da opuste vso mrzlo vojno in propagando proti svetovnemu komunizmu.

Priznati moramo, da so komunistični voditelji veliki mojstri v prikrivanju svojih pravih ciljev in v propagandi. Če bi zapadne velesile pristale na vse te točke, kakšne bi bile posledice?

To bi bila na vsak način velika zmaga svetovnega komunizma in moralni poraz Združenih držav. Če bi se zapadne in vzhodna Nemčija združili, bi nastali v združeni Nemčiji hudi notranji boji. Socialisti in komunisti bi se združili proti Adenauerju in bi najbrž v doglednem času prišel socializem do oblasti v Nemčiji.

Razorožena Nemčija, bi težko vzdrževala red proti komunističnim nemirni in bi bila odprta vrata za sovjetski napad. Predno bi mogla priti Amerika na pomoč evropskim državam, bi ogromne vojne sile Rusije že preplavile vso Evropo tja do Kalabrije v Italiji in do Pirenejev v Franciji. Vsi zaslužni narodi bi izgubili vsako iskro upanja na rešitev in bi v svojem razočaranju potem šli s komunizmom v borbo proti zapadu, ki bi jih izdal.

Nacionalistična Kitajska in Formoza bi bili žrtvovani. V Zvezi narodov bi se silno okreplil položaj svetovnega komunizma.

Tako popuščanje bi pomenilo, da smo prepustili komunizmu vso Evropo in Azijo. Naš ugled bi padel na ničlo. Zdjaj bi imel svetovni komunizem priliko, da organizira boj kot vsega sveta proti in tako povzroči v njej silno gospodarsko krizo in takšno krizo, da bi se vsaka vlada, ki bi sklenila pri prihodnjih volitvah. Škoda, da ni bilo takšne države, bi bila tako ogromna na, da bi se komunisti z ozirom na notranji mir, da bi je popravili.

Vsako poštinstvo svetovnim komunizmom pomeni naš poraz. Zato upamo, da predstavniki ameriškega naroda ne bodo šli nikdar na take komunistične limance. M.

Lasallski glasovi in odmevi

(Piše Matevž iz "Sunny Spot City-a")

LaSalle, Ill. — Pri sosedu Jožetu sem sedel prav kar v vasi. Razgovarjala sva se o tem in onem. Kratko: svet sva devala v "orengo," kako bi se pa svet v tej najini "orengi" počutil pa ne vem.

Jože na svojih brdih je imel zadnjo jesen precej grozja. Sem že parkrat nekaj omenjal o tem. Nekaj ga je razprodal, nekaj ga je pa stisnil sam in božja kapljica ni napačna. Kako prav pride taka kapljica, ko pride zima, ki prinese ljudem včasih tudi kake koline seboj. Oh boy, koline pa cviček, to gre skupaj, da le kaj.

Preje včasih sem že mislil, da je tisti "Tone s hriba" tam v Joletu, ki tolikokrat omenja Jureto, spodnji štuk, malo udarjen na svojo "umaro." Zdjaj pa vidim, da to ni kar tako. Božja kapljica je res čudovita božja dobrota. Le kako pust in kisel bi bil svet brez nje. Prav te dni sem dobil neizpodbitne dokaze za to.

N. pr. V soboto je bil sv. Štefan. To je bil dan, ko smo se doma za morjem veselili, kakor nikoli.

Razne partije tu v Ameriki, in katerih ni drugega kakor "sladki keksi," naj se gredo skrit pred onim, kakor smo imeli tam na sv. Štefana dan.

Spominjam se nazaj kakih 52 let, kako smo v naši vasi pri "Virmožu" proslavljali sv. Štefana dan. Vaški muzikant je vlekel meh, da je kar streho pridigovalo. Virmož je nosil na mizo pijačo in pripovedoval, kje jo je kupil. Doli v okolico sv. Križa pri Kostanjčevici, pa v Galdovo peč je hodil po njo. Bila je dobra in poživljala je nas. Mi gori v litjskem okraju nismo imeli vinogradov, vsaj pri nas ne. Pili smo ga pa radi.

Ko se je zvečerilo sta Virmož in njegova žena prinesla na mizo krvavic in mesenih klobas. Potrtila sta nas s svojimi kolinami. Menda zato, da smo potem še bolj pili. In res smo pili. Zraven plesali in luštno se je nam zdelo. Takrat sem se naučil, da je treba sv. Štefana dan spoštovati, saj takrat smo ga pili iz "Štefana."

In takratno družabno življenje se mi je zdelo čisto drugačno. Ljudje prijazni, drug drugega smo obgovarjali res nekam iskreno, kot pravi iskreni sosedje. Zdjaj se čuje, da tega tudi tam ni več. Če so že samo to zgubili, so dosti zgubili. Kje so še le druge reči?

Taki spomini se vrnejo človeku v glavo, kadar se znajde pri kakem prijatelju, ki se ob kupi dobre kaplje razgovarjata. Pa pride kar sama od sebe tista večna lepa pesmica, ki poje:

"Takrat v starih časih je res veselo b'lo, v gostilno sem zahajal in vince pil sladko; pa komaj sem si dekle zbral, že cesar mi je puško dal, da moram dekle zapustit, cesarja služiti it'."

Stari spomini, pa so za nas stare lepi in prijetni. Takrat smo bili mladi in veseli, zdravi in polni življenja in kjer je to, je veselje.

Pri obujanju starih spominov sva z Jožetom se razgovarjala tudi o drugih rečeh. Jože je nekaj godrnjal, da imajo razni kraji tu v Ameriki tako čudna

njemu nerazumljiva imena. Jaz sem mu skušal pomagati iz te zadrege in sem mu zatrjeval, da ni res tako hudo v tem oziru. Tudi tu so imena prikrojena tako, da odgovarjajo razmeram in okoliščinam. "Vsako ime ima nekak svoj poseben pomen. Razlagal sem mu:

Vidiš, ime našega mesta "LaSalle" je francoskega izvora. Ko se je prvo naselje ustanovilo v tem kraju je dobilo ime po Francu Louis de La Salle. Mest in vasi s francoskimi imeni imamo še več v Illinoisu kot n. pr.: Joliet (po Julietu), Hennepin, Marquette, L'Erable, Papineau, Bourbonnais, St. Anne, Dupont, Belleville, Pairie du Rother, Renault in tako dalje.

Silno veliko krajev pa nosi razna indijanska imena, ki prihajajo od indijanskih rodov. Kot n. pr.: Ottawa, Algonquin, Shawneetown, Cahokia, Iroquois, Peoria, Seneca, Chillicothe, Kaskaskia, Tamaroa, Cherokee, Chicago, Chebanessee, Kankakes, Neoga, Black Hawk, Tuscola, Tawanda, Chenoa in tako dalje.

Pozneje, ko so se uveljavila v javnem življenju imena naših prvih pionirjev kot predsednikov Združenih držav po revoluciji, so začela dobivati mesta imena od teh. Tako imamo po več državah mesta z imenom Washington, Lincoln, Marshall, John Quincy Adams, Lawrence, DeKalb, Franklin.

Ime vsakega kraja ima svoj zgodovinski izvor in pomen, zato so z njim krstili mesto, vas, kraj ali pokrajino.

"Tako mora bit menda, ja," je Jože pritrdil, "ampak ali mi moreš povedati, odkod je pa dobil premogokop v Peru svoje ime "Cigan." Well, pri tistem "krstu" sicer nisem bil, sodil bi pa, da je ime "Cigan" prišlo od tega, ker prejšnja leta je bil v tistem premogokopu najbolj slab zaslužek, vsaj tako se je slišalo. Pa je neki naš rojak svojega znanca vabil naj pride tja za delom, pa je dobil odgovor: "Tja pa že ne, pravijo, da tam pogansko plačujejo, namreč prav malo."

Nato se je kmalu prišlo ime "Cigan" in naši rudarji so v pogovorih ta premogokop imenovali z imenom "Cigan." Če pa kdo ve za boljše razlago, jo naj pa pove, da se tako ugotovi "zgodovinska istina" o "Ciganu," premogokopu v La Salle, ki zdaj že tudi več let zaprt in ne posluje. Posloval pa je najdalj izmed vseh v tej bližini.

Še par drugih dogodkov iz zadnjih dni:

— Na bližnjem Oglesby so dobile mestne učiteljice povišanje plač \$200.00 na leto. Zahtevale so \$300.00 poviška na leto, a končno so se pogodili za povišek \$200.00 na leto.

— V bližnjem Spring Valley je državna policija zaplenila pred kratkim v Harry Cassidy Pool Room celo zbirko raznih igralnih strojev in sredstev, s katerimi se igra za denar. Hazardne igre za denar, kot stavljenje, itd. je po zakonu prepovedano. Ampak prav tisto, kar je prepovedano najbolj vleče in povzroča skušnjave. Prav kakor prej, ko smo imeli prohibicijo v deželi, takrat se je najbolj kontrabantno in v pilo. Tako je menda vedno, da prepovedane stvari zapeljujejo.

— Naš okrajni državni pravnik Harold Warren je pred kratkim zagrozil s posebnim pismom županom mest in vasi v okraju, da bo začel z vso strogostjo zatirati in iztrebljevati "slabe hiše," v katerih cvete umazana trgovina s prostitutkami. Warren pravi, da je bil obveščen, da je možno, da po več krajih našega okraja se tak umazan business vrši. Junaški nastop državnega pravnika je za pozdraviti.

— Lovska sezona se bo kmalu zaključila, če se ne motim z dnem 15. januarja 1954. Pa vidim, da so nekateri lovci iz te okolice le imeli srečo. Gori v DePue, kjer biva še precej slovenskih družin, so se zmenili trije naši rojaki lovci. Karel Klemenčič, Jože Makše in Jim Barne. Devet dni so "jagali" v severnem delu države Michigan in ko so se vrnili so seboj pripeljali 200 funtov težkega ruskega rujavega medveda in tri srne, s katerimi so se dobro mastili. Pripovedujejo, da je tam gori "jagalo" kakih 250.000 lovec tiste dni. Ampak vsak medveda ni dobil, to se razume.

Vsem Lasallčanom in vsem rojakom Slovencem širom Amerike želim prav iskreno srečno, zdravo in uspešno novo leto 1954!

Nekdaj je bilo živahnejše

Chicago, Ill. — Prikasljala je starka zima. Nič kaj je nismo bili veseli, ker nas je potisnila k peči.

Pred leti so čikaški Slovenci v zimski sezoni vedno priredili kakšno igro, sedaj pa so to čisto opustili. Tu rojena mladina se s takimi reči noče ukvarjati, ima svoja pota, starejšim igralcem se pa več ne ljubi.

Ne vem, zakaj novonaseljenci, ki so zelo sposobni, saj, so že v stari domovini igrali, ne vprizorijo kake igre. Imamo pa slovenski radio-program, katerega vodita dr. Ludvik Leskovar in E. Blatnik pod okriljem kluba slovenskih pesmi.

Vsak bi jim moral biti hvaležen in jih podpirati z voščili in oglašji, vsak, ki rad posluša slovensko pesem, bi moral biti v tem klubu. Dr. Leskovar zelo dobro vodi to radijsko uro, težko bi našli namestnika, ki bi toliko žrtvoval kakor on. Nabirati mora oglašje, udeleževati se prireditelja, povsod ga pričakujejo, povsod ga vabijo. Mr. Leskovar je dobrodošel pri vseh skupinah.

Obrgovati se ob ljudi, ki delajo za narod ni prav. Radijski voditelji, glasbeniki in pevci morajo biti nevtralni in ne smejo gledati na strankarstvo. Oni delajo res za narod, zato se jim s kritiziranjem jemlje samo veselje.

A. Bencan.

OP. URED. — Vsak človek, ki se poda v javno življenje, mora biti pripravljen na kritiko. Kritika ljudi, ki delajo za narod, je prepovedana samo v diktaturah, ki so na primer Sovjetska ali Titova Jugoslavija, v svobodni demokratični Ameriki ima vsak državljan pravico svoje mnenje povedati in javno lahko kritizira tudi predsednika Združenih držav. Kritika je lahko poštna, dobromamerna ali pa zlonamerna. Poštena in dobromamerna kritika je pri pametnih ljudeh vedno dobrodošla, zlonamerna kritika pa je poštenega človeka nevedna. Da je nevtralna in brez nazorske umetnosti možna samo pri ljudeh, ki nimajo nobenega nazora, smo že ponovno poudarjali. Če nam je svobodni svet s svojimi demokratičnimi ustanovami res všeč, potem se moramo za njegovo ohranitev boriti ter povsod in ob vsaki priložnosti pokazati na nevarnost, ki mu preti — včeraj od fašizma in nacizma, DANES OD KOMUNIZMA. Kdor hoče ostati v tej borbi nevtralen, kaže s tem le svojo duševno revščino in pomanjkanje poga.

— V enem čebelnem roju je od 10,000 do 60,000 čebel.

Zahvala Slovana

Cleveland, O. — V imenu pevskega zbora Slovan se tem potom najlepše zahvaljujem vsem, ki ste na ta ali oni način pripomogli k tako lepemu uspehu našega koncerta dne 6. decembra. Nismo se mogli dovolj načuditi nad tako lepo udeležbo.

Ko je imenovane nedelje ob tretji uri popoldne začelo liti kot iz škafa, smo kar nekam obupano gledali skozi okno in mislili, da nas v takem nalivu nihče ne bo prišel poslušat. Toda vreme se je hitro spremenilo, srce nam je zaigralo in lažje smo peli. Vsi pevci Slovana se res najtopleje zahvaljujemo vsem udeležencem. Opazili smo svoje prijatelje od blizu in daleč, hvala jim, da so kljub vremenu prišli. Hvala vsem delavcem, ki so pomagali in vse goste lepo in hitro postregli. Posebno hvala članicam S. Z. Z., ki so prodajale vstupnice in pomagale pri prireditvi sami. Hvala tudi dekletom Adrije, ki so

stregla pri mizah, našim kuharicam za okusno pripravljena jedila, hvala radijskim oglaševalcem, gđc. Ančki Traven in g. Anthončiju. Gospa Vera Milavec-Slejško je tudi tokrat s svojo izvrstno spremljavo pripomogla k uspehu. Hvala ji! Olgi Klanchar, ki je priskočila na pomoč kvartetu Adrije, se tudi najlepše zahvaljujemo. Istotako g. Feliks Drenik, ki je prispeval v našo blagajno \$5. Dalje Johan Grabnerjevemu orkestru za poskočne melodije. Zahvaliti pa se moramo tudi našemu učitelju g. Tonetu Šublju za ves njegov trud.

Ob tej priliki bi vas rad opozoril na to, da bo prihodnji koncert Slovana dne 14. februarja 1954 v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Čas še ni določen, bomo že pravočasno javili. Našim prijateljem se za obisk že zdaj priporočamo.

Končno želi zbor Slovan vsem zdravo in uspeha polno novo leto. Frank Rupert.

Napovedovanje vremena

Osnova vremenoslovja so opazovanja na meteoroloških postajah. Zaradi različnosti in spremenljivosti meteoroloških elementov glede na čas in prostor ne more delovati nobena vremenska postaja samostojno, sama zase, marveč mora biti povezana z vsemi drugimi postajami v meteorološko mrežo države.

Vsako merjenje na eni točki omrežja mora biti urejeno tako, da ga je mogoče v najkrajšem času povezati z merjenji na vseh drugih postajah, kar omogoča popolno sliko stanja v atmosferi nad zelo obsežnimi ozemlji. Zato merijo ozračje na vseh postajah ob dogovorjenih urah in z enakimi instrumenti, navadno vsakih šest ur.

Meteorološki pojavi se razvijajo in premeščajo z veliko brzino, zato morajo uporabljati vremenoslovci za prenos opazovanih podatkov v meteorološko središče taka sredstva, ki omogočajo hiter prenos do najmanjših podrobnosti.

Meteorološke oddaje so urejene po mednarodnem sistemu. Podatke zgostijo v šifre po mednarodnem vremenoslovnem kodeksu. V njem so vsi meteorološki podatki zgoščeni v skupine po pet črk, kar omogoča nagli prenos po radiu, telegrafu ali telefonu. Po teh podatkih rišejo v središčih hidrometeorološke službe vremenske zemljevide, ki so potrebni za analizo meteorološkega položaja, za ugotovitev nadaljnjega razvoja in za sestavo vremenskih napovedi.

Zemljevide rišejo za vsakih šest ur ali še za krajša obdobja, obsegajo pa zelo velike zemeljske površine. Vremenski zemljevid, n. pr. za Francijo, obsega vso zemljo in morja od Tihega oceana do Urala, od Spitzbergov do Sahare in do Indije.

Vremenoslovna služba je bilo mogoče organizirati le z mednarodnim sodelovanjem. Pred 80 leti je bila ustanovljena mednarodna vremenoslovna organizacija, ki se je izkazala za zelo učinkovito. Uporaba meteoroloških podatkov je zdaj že zelo vsestranska, a se kar naprej razvija, tako da posega skoraj že na vsa področja narodnega gospodarstva, v poljedelstvo, ribištvo, letalstvo, zdravstvo, mornarico, v gradbeni in javna dela, industrijo proizvodnjo itd.

Za vremenoslovno opazovanje uporabljajo celo vrsto instrumentov, ki so na večini postaj po svetu v lesenih hišicah, tako da se vrnata odpirajo proti severu. V taki hišici je termometer, higrometer (za vlago), e-vaporimeter (za izhlapevanje vode), na prostem pa anemometer (za brzino vetra) in "kazalo smeri vetra. Ti instrumenti avtomatično prenašajo podatke

ke na postajo, kjer jih aparati zaznamujejo na papirni trak. Razen tega je na postaji še merilec padavin, smeri, brzine in višine vetrov.

Vsi omenjeni instrumenti pa v glavnem zadoščajo le za opazovanje atmosfere blizu zemlje. Za merjenje temperature, zračnega pritiska in vlažnosti v velikih višinah je moderna tehnika iznašla radijsko sondiranje. Radiosonda je majhen radijski oddajnik z barometrom, higrometrom in termometrom, poseben balon pa ga dvigne v velike višine. Signale radiosonde sprejema avtomatični sprejemnik na zemlji, ki daje takoj pravne vrednosti prejetih meteoroloških elementov. V 40 minutah, kolikor traja dviganje balona radiosonde, dobijo podatke o temperaturah do višine 15 kilometrov.

Z radioteodoliti sledijo dviganje in pot balona v višinah ter tako ugotavljajo smer in hitrost vetra. — Mrežo kopnenih postaj dopolnjuje omrežje plovečih meteoroloških postaj, ki so na ladjah, načrtno razporejenih po Severnem Atlantiku. Te ladje javljajo ob določenih urah podatke svojim meteorološkim postajam. (Združene države so nedavno sklenile, da bodo svoje ladje iz meteorološke službe na Atlantiku odpoklicale čez, da ta služba ni več potrebna.)

V vremenoslovno službo je seveda vključeno tudi letalstvo. Z letali proizvajajo tudi že umeten dež, in sicer tako, da mečejo posebne bombe na oblake, ki vsebujejo mnogo vlage. Z radarjem pa ugotavljajo oblačne gmote, od katerih se odbijajo ultrakratki valovi. Če so dalejši od 100 km okrog radarskega aparata za hladno zračno fronto značilni oblaki, jih vidimo na radarskem zaslonu.

Iz tega kratkega opisa namena in sredstev meteorološke službe je mogoče spoznati, da so vsakodnevne vremenske napovedi delo temeljite, preizkušene in zelo velike mednarodne organizacije. Vremenoslovna služba uporablja razen starih tudi številna sodobna tehnična sredstva, da zagotovi zanesljive vremenske napovedi in podatke o meteoroloških elementih, pomembnih za čedalje več področij mednarodnega gospodarstva in življenja vseh dežel.

Nakupovanje

"Ali mi dovolite, gospod šef, danes popoldne prosto?"

"Zakaj?"

"Moja žena bi rada šla v mesto nakupovat in želi, da bi šel z njo."

"Danes vam žal ne morem dati prosto."

"Najlepša hvala, gospod šef, najlepša hvala!"

"SLOVENIJA" IZHAJA
DVAKRAT NA MESEČ
KOT PRILOGA
AMERIŠKE DOMOVINE

Leto IV.

Številka 20

SLOVENIJA

GLASILO SLOVENSKE KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

DOPISI ZA
"SLOVENIJO"
NAJ SE POŠILJAJO
NA NASLOV:

"SLOVENIJA"
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

Miha Krek:

FRANCE KREMŽAR, GRADITELJ SLOV. KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

Med slovenskimi begunci v Argentini je te dni praznoval 70-letnico rojstva odlični naš javni delavec urednik France Kremžar.

Ob Mahniču in Jegliču, Janezu Kreku in Antonu Korošcu je France Kremžar raste in postal pionir in oblikovalec slovenskega katoliškega preporoda. Eden tistih slovenskih izobražencev je France, ki so v skromnih slovenskih razmerah in še skromnejših začetkih katoliškega pokreta hoteli in morali biti povsod, prijeti za vsako delo, kjerkoli je bila največja potreba, da so postavili zgradbo verskih, kulturnih, stanovsko-prosvetnih, združnih, gospodarskih in političnih organizacij, da so spletli tisto mrežo slovenske katoliške skupnosti, ki je bila tako značilna odlika in prednost našega javnega življenja vse, dokler jo niso potrgali v drugi svetovni vojni nacisti in fašisti in končno, vsaj začasno, zatili komunisti.

Že kot gimnazijski dijak je pridno dopisoval v slovenske liste, na Dunaju, kjer je začel vseučiliški študij, potem se je temu delu posvečal bolj in bolj in končno si je časnikarstvo izbral za svoj poklic in vstopil s službo pri Slovencu v Ljubljano. Kmalu so ga klicali v Goričko, kjer je manjkalo moči. Idealni mladi Kremžar se je odzval in odšel urejevat "Goričko" in "Primorski list", kasneje pa glasilo mladih krščanskih socialcev "Novi čas." Koncem prve svetovne vojne se je vrnil v Ljubljano, kjer je ostal urednik Slovenca vse do drugotne svetovne vojne. Med to vojno pa je prevzel uredništvo Domoljuba. Z drugimi slovenskimi izgnanci je pred komunističnimi morilci odšel v begunstvo preko koroških taborišč in vseh drugih postaj do Argentine.

France Kremžar je odlični časnikar. Mojstrsko je znal uporabljati slovenski izraz, da je zapisal misel jasno in udarno. Čudovito je poznal ljudi, so njegova poročila, članki in razprave vsi skrbno izdelani, ki kažejo izredno večšega poročevalca in razlagalca, skromno ponižnega ali ognjevitiga vodnika, ki je znal vse v eno smer, v utrjevanje in prodiranje vsestranske živahne delavnosti slovenske in v globoko rast katoliške kulture. Kot malokdo med časnikarji pozna France Kremžar slovensko zgodovino, slovensko življenje od najstarejših podatkov pa vse do sedanjih dni. Iz te zakladnice je jemal zgled, z njimi vzpodbujal in vžigal in še danes jih "stresa z rokava" pri nešteti predavanjih in govorih med slovensko mladino v Argentini. Pa Kremžarjeva delavnost se nikoli ni nehala, ko so bile vrstice napisane, kolone razlomljene. Na Goriško je šel, ne da bi tam le pisal in uredniškoval. Na maloštevilnih ramah redkih slovenskih lajč-nih izobražencev je bilo takrat

slovensko javno delo v katoliškem taboru. Kremžar je šel tja tudi organizirat prosvetna in izobraževalna društva in snovat vse tiste celice, ki so bile narodu ob meji nujno potrebne, da je vzdržal in obdržal vse svoje postojanke v tistih letih v potujčevanje slovenskega življa od Alp o Jadrana. Kremžar je bil eden tistih slovenskih neumornih predavateljev, organizatorjev, javnih učiteljev in borcev, ki so dosegli, da Slovenci niso izgubili prav nobene vasi, da so narodnostne meje ostale nepremakljive. In tak je ostal. Vsako slovensko kulturno prizadevanje je podprl, neumorno je delal za ljudsko prosveto in izobrazbo, neugnano je predaval, poučeval in svetoval. Slovenska krščanska socialna zveza sta imeli v Kremžarju enega svojih najpožrtvovalnejših garažev, ki so ga ljudje vedno znova zahtevali in želeli slišati, čim jim je dal čutili moč svoje besede.

Kremžar je silno rad zahajal med delavstvo. Skrb za odvisne, za revne, za zaščite in podpore potrebne, za nemanje, za uboge je kar rastle z njim. Dolga leta je bil v vodstvu slovenskega krščanskega delavskega gibanja, prostovoljen in brezplačen urednik delavskih glasil in pisec nešteti socialno - gospodarskih, stanovsko - kulturnih razprav in člankov. Pripravljal in vodil je delavska zborovanja, pomagal v mezdih in stavkovnih gibanjih, posredoval v sporih, se boril za delavske pravice v političnih arenah in tudi v lastni stranki vedno nastopal kot zagovornik in to odlični zagovornik socialno-napredne smeri v načelih in v praktičnem delovanju in zastavljanju političnega vpliva. Zdi se mi, da kadar bodo zbrana vsa dela Franceta Kremžarja v enotno podobo, bo ta del Franceta — javnega delavca najbolj znani in najkrepkejši. France Kremžar se mi zdi v tem oziru kot dirigent, ki izvaja dela mojstrov v skladbi, da jo množice sprejemajo in vžijejo. Tako je Kremžar podajal papeške okrožnice Rerum novarum in Quadragesimo anno, tako je govoril iz Aleš Ušeničnikove Sociologije. France Kremžar je med Slovenci eden najmočnejših klicarjev po pravični socialni reformi, eden najbolj gorečih apostolov proti razrednemu sovraštvu in eden najbolj pekočih jezikov proti socialnim krivicam.

France Kremžar je končno šel tudi v politiko. Ni rad šel. A njegov rojstni kraj Litija je bil prikladal. Okraj je kmetsko-rudarski, veliko delavske revščine in siromašnih, gorskih, kmetskih vasi je v njem. Ta okraj je zastopal, kot bi bil ves na njegovih ramah in bil je ob enem v zboru poslancev Slovenske ljudske stranke splošno priznani zastopnik delavskih interesov. Pokojni dr. Korošec ga je smatral za najmočnejšega in najboljšega go-

Vlada je izdala gospodarsko poročilo za prvega pol leta 1953. To poročilo navaja sledeče težave in skrbi, ki jih ima komunistični režim v Jugoslaviji.

Predvsem še niso preboleli lanske suše. Suša jim je prizadejala okoli 90 milijonov dolarjev izpadka v plačilni bilanci. Mislili so, da bodo izvozili za 45 milijonov dolarjev deželnih pridelkov več, v resnici so jih pa morali uvoziti, slučajno za skoraj ravno isto vsoto. Ta izpadek jim je seveda zmešal vse račune v industrijski produkciji; tovarne so morale obratovati v zelo skrajnem obsegu, bodisi, ker niso dobile doma dosti surovin, kot na primer sladkorna industrija. Zastoj v proizvodnji teh tovarn je imel za posledico, da so zastajale tudi druge, kot na primer premogovniki. Tako je začela rasti brezposelnost, rastle so radi tega socialne podpore; število kupcev za blago je pa padalo, ker je rastla splošna revščina.

Druga bolečina sedanjega režima so dolgotrajni na tujem. Vlada pravi, da ima sedaj na tujem 258 milijonov dolarjev dolga. — To še ni tako veliko; kar pa dela režimu skrbi in bo delalo težave, so pa roki, tekoni katerih morajo biti ti dolgotrajni plačani. V letu 1953-54 mora Jugoslavija plačati na dolgovih 102 milijona dolarjev, v letu 1954-55 pa 65 milijonov dolarjev. To pa niso mače solze za režim, kajti cel letošnji izvoz ne bo presegel predvidoma 150 milijonov dolarjev. To pomeni, da bodo morali porabiti dve tretjini izvoza po vrednosti samo za odplače-

vornika med slovenskimi parlamentarci. Po vsem tem ni bilo nič čudno, da so Kremžarja izbrali za predsednika začasnega slovenskega parlamenta, ki je nastopil ob zori miru, ko je vse pričakovalo dan osvobodjenja in svobode po drugi svetovni vojni. Morda bo ta njegova funkcija najmanj važna izmed vseh, kar jih je opravil. Gotovo pa je in bo ostala kot najznačilnejši izraz Kremžarjeve požrtvovalnosti in javnem delu. Kremžar je dobro vedel za vse revolucijske groze in nevarnosti. Pa je vendar neustrašeno izstopil in nastopil. Tak je Kremžar vedno bil v malem in velikem. Če se je prepričal, da je kako tveganje potrebno in koristno, da kaka dolžnost mora biti opravljena, ga nič ni zadržalo. Najbolj nevšečne naloge, ki so se jih drugi otepli, je prostovoljno in odlično opravil, držal do zadnjega.

Pred nami je danes France Kremžar, zgleden slovenski katoliški časnikar, vzor našega socialnega delavskega borka, primer javnega delavca, ki mu življenje izgoreva v dobrih delih za blagor bližnjega, katoliški mož, ki je svojo življenjsko pot označil z nešteti spomeniki. Teh spomenikov tudi revolucija ne more podreti. V milijon srčih so posajeni. Nešteto manjših je in veliki so vmes. Kot rožni venec življenja slovenskega katoliškega moža se mi zdi.

O da bi se le še raztegnil v mnoga leta. Naj mu Gospod da to milost, nam pa ohrani veterana in nosilca izročila slovenske krščanske demokracije.

Kako gospodarijo letos v Jugoslaviji

UREDNIŠTVO "SLOVENIJE" se zahvaljuje lastništvu "Ameriške Domovine" za veliko naklonjenost, ki jo mu ta izkazuje ves čas izhajanja, vsem sodelavcem pa za prispevke. Naj Vsemogočni ohrani v novem letu vse pri najboljšem zdravju in blagoslovi naše skupne napore z uspehom! Srečno novo leto tudi vsem bralcem in somišljenikom!

vanje dolgov in bi jim za nakup blaga na tujem ostalo za celo leto komaj kakih 50 milijonov dolarjev. Kaj naj pa kupijo za ta denar, ali stroje, ali industrijske surovine, ali konsumno blago? Kakor naj obrnejo dolarje, zmerom jih je premalo. V tem oziru so se težave že začele. Nemčija, ki je sedaj največji dobavitelj blaga za Jugoslavijo, je pred nedavnim vse dobave kar navadno pretrgala, ker je Jugoslavija preveč zaostajala s plačili. Beograd je moral neutegoma začeti nova pogajanja o plačevanju svojih obveznosti in pristati na to, da bo od sedaj naprej večina vrednosti novega izvoza v Nemčijo porabljena za plačevanje dosedanjih dolgov; z drugimi besedami se to pravi, da bo morala Jugoslavija zaenkrat precej časa v Nemčijo samo izvažati, ne pa od tam uvažati, dokler namreč ne bodo poravnane stare obveze. Tako u-soda čaka tudi trgovske odnose Jugoslavije z drugimi državami. Režim si skuša pomagati na ta način, da forsira izvoz. Tovarne so prisiljene, da izvažajo tudi takrat, kadar jim take kupčije donesajo izgube. Režim se za to ne zmeni, glavno je, da se izvažajo; zato mora seveda tovarnam in izvoznikom nadoknaditi izgube. Ti pa porabijo to priliko, da državo goljufajo na vse dovoljene in nedovoljene načine, na primer pri obračunu deviz itd.

Režimu je pa posebno neprijetna vedno večja inflacija. Cene dejansko rastejo, pa naj številke trdijo, kar hočejo. Razlogov za inflacijo je dosti. Pri deželnih pridelkih je suša zmanjšala ponudbo, pri industrijskih pa znižana tovarniška produkcija. Lastniki blaga so mislili, da je prišel čas za zvišanje cen, in so se podali na to pot; cene so začele rasti. Čim bolj pa so rastle cene, tem bolj je padalo število kupcev, dasiravno se je vlada trudila, da bi to število ne padlo. Dovolila je, da so socialne davjate narastle za 24 odstotkov, dasiravno je gospodarstvo komaj zmoglo prejšnje. Na drugi strani pa je novi mezni sistem omogočil delavcem in uradnikom v mnogih podjetjih izplačevanje dodatnih mezd, ki so včasih nanesle kar čedne zneske. Končno pa se je začela kar po tistem divja investicijska dirka; vsako mesto, vsak okraj hoče postati kako industrijsko središče in zida tovarne, dasiravno ne ve, koliko jih bo dovršil; glavno je, da se zida in da se na zunaj nekaj vidi. Potreben denar pa izvirajo ti novi "podjetniki" na vse mogoče načine: izsilijo vsote iz državne blagajne pod napačnimi naslovi, izsilijo posojila pri Narodni banki, odvzemajo rezerve svojim lastnim podjetjem in jih porabljajo za zidanje novih objektov, itd. Vlada se sicer upira temu razvoju, pa je prešibka; prehud je pritisk cele dežele. Vse to gospodarjenje se je končno zgosti-

ve potrjuje uradna statistika, ki pravi, da se je potrošnja zmanjšala med l. 1950 in 1952 takole:

Padec industrijske proizvodnje leta 1949 — 100%; 1950 — 95%; 1951 — 94.1%; 1952 93.7%. Padec potrošnje industrijskega blaga: 1949 — 100%; 1950 100.7 odst; 1951 — 77.6%; 1952 — 78%. Padec splošnega konsuma: 1949 — 100% 1950 — 90.6%; 1951 — 94.5%; 1952 — 85.3 odstotkov. Te številke govorijo jasno, da morajo ljudje žrtvovati vse za hrano, da si ohranijo golo življenje; tako je povečanje revščine podrlo zopet enkrat vse režimske načrte za gospodarski napredek. Ni pa za narod nobena nesreča, da revščina podira take načrte, kajti ti načrti temeljijo na napačni gospodarski zamisli: vlada hoče zmanjšati krizo z znižanjem cen, namesto da bi skrbela zato, da se ljudem povišajo dohodki potom povečane produkcije, kakor to delajo po cellem svetu.

Ta kriza ima pa tudi politične posledice, akoravno teh ni moči na prvi pogled nikjer opaziti. Davčni viri se suše kljub pretiranemu davčnemu vijaku, dohodkov v državi blagajni je zmerom manj; stroški, posebno za vojaštvo, postajajo vedno hujša bremena; tekmujejo uspešno z naraščanjem neplačanih dolgov v inozemstvu. Režim se lahko petelini v zunanji politiki, kolikor se hoče; finančne težave ga bodo pripravile do pameti in ga prisilile morda do večjih koncesij, kot bi bile potrebne.

I. A.

Predstavniki zaslužjenih narodov vzhodne Evrope so se obrnili na "velike tri" na Bermudih

Ob priliki konference treh velikih na Bermudih: predsednik Združenih držav Eisenhowerja in njegovega zunanje-ga tajnika Dulles-a, premijerja Churchill-a in zunanjega tajnika Edena, predsednika vlade Lani-ela in zunanjega ministra Bidaulta sta dve največji organizaciji zastopnikov podjarmljenih evropskih narodov "Srednje in vzhodno evropski odbor" in "Srednji in vzhodno evropska konferenca", v katerih obeh sodelujemo tudi Slovenci, poslali navedenim zunanjim ministrom naslednjo brzojavno predstavo:

"Demokatični zastopniki iz Albanije, Bolgarije, Čehoslovaške, Estonije, Madžarske, Lat-

vije, Litvanije, Poljske, Rumunije in Jugoslavije se Vam s svoje seje dne 14. oktobra v Washingtonu zahvaljujejo, da ste pri sestanku zunanjih ministrov v Washingtonu dne 14. julija 1953 izjavili, da "morajo vsi, ki resnično žele mir, strmčiti za tem, da se vzpostavi svoboda, u-panje in človeško dostojanstvo." Zato Vas prosimo, da pri sedanjih izjavah izrazite željo, da bi "se upostavila resnična svoboda v vseh deželah vzhodne Evrope." Polni smo zaupanja, da svobodni narodi sveta ne morejo niti jamčiti meja Sovjetske zveze, ki jih je nasilno postavila niti ne morejo sprejeti in odobriti zatiranja neodvisnosti naših narodov."

Odločitev pri narodu

Doba po prvi svetovni vojni je za Slovence vse prevažna, da bi smeli na njo kar pozabiti. Že sam konec vojne in neposredni dogodki po njem so bili za naš narod tako pomembni, da je prav, da se jih vsako leto spominjamo.

V Clevelandu je bila sprožena misel, da bi 23. oktober proslavili z večjo prireditvijo ob sodelovanju vseh tukajšnjih društev. Priprave za zborovanje o Trstu pa so izvele tega načrta preprečile. Tako je bil na pobudo SLS sklican v Slov. pisarno 14. novembra zvečer sestanek vseh rojakov, ki se za slovensko narodno - politično delo zanimajo.

Odziv je bil za clevelandске razmere prav povoljen. Prišli so zastopniki SKAŠa, Kroga, Krotana in veliko število drugih zavednih rojakov. Udeležba na sestanku dokazuje, da brezbržnost in nove razmere, v katerih so se naši ljudje znašli, še niso popolnoma zadušile zanimanja za javno delo in narodno - politična vprašanja. Posebno razveseljivo je dejstvo, da je bilo na sestanku tudi večje število mlajših. Želeli bi, da bi jih bilo drugič še več. Za mladino je posebno važno, da se s slovenskimi narodnimi vprašanji seznanijo. Če tega ne bo storila zdaj, ne bo nemara nikoli.

G. prof. Vinko Lipovec je v kratkem, toda lepem predavanju osvetlil dogodke ob koncu prve svetovne vojne v Sloveniji in v svetu, v kolikor so vplivali neposredno na usodo našega naroda. Govoril je o težnji Slovencev po svobodi, o njih žrtvah za njo, o postanku majske deklaracije, o proglasitni svobodne Slovenije 29. okt. 1918, o zedinjenju 1. decembra 1918 in o političnem razvoju Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev do vidovdanske ustave. Pokazal je na napake te dobe, ki so kasneje usodno vplivale na razvoj države in v marsičem doprinesle k njenemu žalostnemu koncu.

Po predavanju se je razvila živahna debata. Poudarjane so sta bili zlasti te misli. Dr. A. Korošec in drugi slovenski voditelji onih dni so gotovo iskreno delali za dobrobit svojega naroda in bili prepričani, da je bila zveza z jugom zanj edino možna. Dr. Anton Korošec in njegovi smišljeniki so hoteli zavarovati svojemu narodu svoboden razvoj, v kolikor niso uspeli, ni bila samo njihova krivda. Kljub vsem napakam predvojne Jugoslavije je treba priznati, da je slovenski narod v narodnem in kulturnem oziru v tej dobi napravil ogromni korak naprej.

Dolžnost vsakega kritika predvojnih razmer je, da skuša biti pripraven na vse strani. Le s poznanjem resnice bomo mogli svojemu danes tako zatiranemu narodu koristiti.

Nikdar ne smemo iti tako daleč, da bi zaradi malih ali večjih krivic in pristranosti zavrgli v jedru dobro rešitev. Mi v zamestvu smo dolžni prisluhniti narodu doma in uravnati svoje delo v soglasju z njegovim utripom. Seveda se pa ne smemo pri tem pustiti zavesti raznim zanešenjakom in neresnim ljudem, ki iz pripovedovanja enega obiskovalca ali iz enega pisma napravljajo končne zaključke o narodovem razpoloženju.

Razmišljajmo in delajmo vsak po svoji moči, pomagajmo narodu do svobode, naj nas malenkostne razlike ne razdvajajo. — Različni programi niso sami po sebi nič slabega, nasprotno celo potrebni so, toda odločitev o njih je in ostane pri narodu samem — če smo demokrati.

L. Ž.

Novice iz Argentine

Proslava slovenskega narodnega praznika. Kakor prejšnja leta, tako so se tudi letošnje leto vršile med Slovenci v Argentini slovesne proslave slovenskega narodnega praznika — 29. oktobra. V okviru Društva Slovencev so bile štiri proslave, posebno proslavo pa so imeli tudi fantje in dekleta. Tudi slovensko časopisje se je spominjalo 35-letnice, odkar je propadla Avstro-Ogrska žalostnega spomina. Svobodna Slovenija in Slovenska beseda sta ob tej priliki posvetili posebno pozornost primorskim Slovincem.

Zaključek celoletnega socialnega tečaja za slovenske fante, na katerem je predaval prof. Dr. Ivan Ahčin, se je vršil dne 2. novembra 1953 v Buenos Airesu. S tem se je zaključil drugi letnik tega tečaja, na katerem je ves čas predaval naš največji sociolog Dr. Ahčin. Na zaključnem sestanku se je g. predavatelju zahvalil predsednik Družabne Pravde g. Pavle Masič, tečajnikom pa je izrekel zahvalo za vztrajno udeležbo vodja tečaja g. Rudolf Smersu.

DOMOVINA V LISTIH IN PISMIH

Zmeda in nenačelnost

Časi diktature so časi preizkušnje za moše. Diktatura zahteva, da postanejo vsi ljudje masa, čreda, voljna slediti diktatorju in boječa se biča. Može značaji, ki po svoje mislijo, morajo molčati, če ne, zginejo v jecah, iz katerih se ali sploh ne vrnejo ali pa se vrnejo striti in bolni, da niso več sposobni življenja, ampak le še životarijo. Seveda pa diktatura ne more zavreti misli, ki jih ne izrazi niti beseda niti tisk, ki so v duši človeka ali k večjemu še zaupane pismu, toda zelo previdno, da se ne bi cenzor spodtaknil. Tako-le pravi pismo: "Naše življenje je danes kakor vožnja po morju: včasih lepo, mirno, včasih pa pridrvi kak val, ki ladjo prekucaje, da marsikdo dobi morskbo bolezen. Potem pa se zopet za nekaj časa umiri. Mnogo imamo problemov in jih želimo hitro in odločno rešiti. Danes je pa hudo za strokovnjake na vseh področjih. Se bolj pa na novih poteh! Najvažnejši problem človekov, etika, morala, je pa sploh strašno zamotan in visi mnogokam kar v zraku. Ne vedo, kam bi ga naslonili, da se čisto ne izmrcvari in ne izdahne. Sicer pa ni nov. Francoska šola dela poskuse že vsaj pol stoletja, politika pa že stoletje. Zdaj se Francozom maščuje njihova šola brez križa, ko imajo tako močno rusko stranko v zbornici. In ko je znatnost odkrila atomsko bombo, čaka na etiko, kako jo naj rabi! lšče jo po svetu, pa je ni mogoče najti. V Vatikanu pa hodijo samo na obisk in vse druge postaje vatikanske prevpijejo..."

Nič se ne sramujejo — nasilje jim je zakon

So še taki, ki verujejo, da je komunistična Jugoslavija država, ki postopa po zakonih, ki so enaki za vse državljane. Naivnih ljudi ne manjka. Zakon je res enak za vse, samo izvrševanje zakona pokaže, kakšne razlike lahko pridejo iz tega. Imamo v rokah znanstveno revijo, ki prinaša razpravo o finančnem sistemu "nove Jugoslavije." O davku na dohodek iz kmetije pravi, da je "njegova poglavitna vloga v tem, da omejuje in izriva kapitaliste na vasi, da utrjuje zvezo med delavci in srednjimi ter malimi kmeti z zmernim obdavčenjem slednjih..." da zagotovi ravnotežje med kupnimi in blagovnimi fondii ljudstva in da istočasno povišuje kupno moč narodnega novca. — Kako izgleda davek praktično? Za kmetijo, ki zaposluje tujo delovno silo (posle), znaša po tabeli za republiko Slovenijo davek 324,944 din od dohodka 400,000 din. Davek znaša torej preko 81% dohodka. Dohodek pa ocenjuje finančna komisija okraja. Imeli smo priliko videti, da znaša davek po 30,000 do 40,000 din od hektara obdelovalne zemlje (vrti, njive in travniki). To pomeni, da praktično država, republika in ljudski odbori poberejo vse dohodek, da kmetu nič ne ostane. Poprej so imeli obvezne oddaje kmet. pridelkov, da so tlačili kmeta, sedaj imajo davek. V rubežnih pa so hitri in rubežni so tudi silno drage, tako da se kmetu davek takoj poviša za deset tisoč in tudi več. Kmeta ženejo v obup s takimi nezaslišanimi davki posebno tam, kjer so bile poprej kmetijske delovne zadruge, ki so jih pa morali zaradi slabega gospodarstva razpustiti.

Prošnja

Pismo je od 17. XI. in prosi nekdo mati za drugo mater — vdovo s tremi otroki: "Poznam vdovo, ki ima tri otroke. Vsi hodijo še v šolo. Je takšna reva. Za vse skrbi sama in zadnje čase

boleha. Ker je v službi, se boji, da jo bo morala zapustiti. Pa sem dobila od neke gospe naslov v Ameriki, da pošljejo takimi revam kakšen paket stare obleke za otroke. Prosila bi, če bi se dalo zanjo kaj poslati in za otroke, ker so vsi tako suhi in revčki. Oče je bil ubit med vojsko. Ona je stara 40 let, pa izgleda kot bi bila petdeset, tako je slaba. Ne zamerite te prošnje za podporo. Se mi tako smili, ker vem, kaj se pravi v teh časih in toliko let sama se boriti za hrano, obleko in šolo za tri otroke. Živi sicer pri tasi, ki je pa slaba, kar hudobna. Ji mora uboga ženska plačati, da skuha kosilo zase in za otroke. Kaj takega že nisem videla!" — Hudo je brati dan za onem pisma, ki so napolnjena z bedo, solzami, skoro tudi obupom. In pri najboljši volji gre le malo pomoči — kopicijo se prošnje, ker ni sredstev, da bi jih zmagovali. Smo s 450 v zastanku!

Gospodarstvo z dolgovi

Komunisti silno veliko pišejo, kako napreduje gospodarstvo, odkar so oni na krmilu države. Življenjska izkušnja nam pa potrjuje, da "prazen sod ima močno glas." Najboljši dokaz, da je komunistično gospodarstvo slabo, je velika revščina ljudstva v Jugoslaviji. Tako bedno ljudstvo še nikoli ni živel. O tem imamo stotine in stotine dokazov-prošnje, ki prihajajo iz dneva v dan in jih ni konca.

O slabem gospodarstvu pa pričajo tudi veliki dolgovi, ki jih ima komunistična Jugoslavija v inozemstvu. "Ekonomska politika" od novembra (17. XI.) pove, da so vsi dolgovi znašali ob koncu prvega polletja t. l. kar 77.4 milijard din. Od tega odpade 13.4 milijarde dolga za tujo lastnino, ki so jo komunisti "nacionalizirali." (Kaj bi bilo, če bi morali plačati tudi vse ono ogromno premoženje, ki so ga "nacionalizirali" doma!) Ostalih 64 milijard din pa pravijo, da je nastalo po resoluciji Informbiro-a, ko je prišla proti njim blokada Sovjetov in njih satelitov, ko so morali preorientirati svojo zunanjo trgovino in ko so morali z oz. na svoj novi položaj velike vsote vreči v potrebe obrambe. Toda ker je zadolžitev tako visoka, je treba tudi veliko vzrokov. Zato navajajo še: sušna leta v kmetijstvu, padec cen onega blaga, ki ga izvažajo v primeri z onim blagom, ki ga uvažajo. Francozi imajo lep pregovor: Kdor se zagovarja, se obtožuje. Tole komunistično naštevaje vrste vzrokov je samoobtožba komunistov, kako gre njihovo gospodarstvo kljub ogromnim podporam Zapada navzdol.

Kdor se je vadal le jemati, grabiti, ta ne bo nikoli znal pridobiti. Saj so šle nacionalizacije v "svobodni Jugoslaviji" kar ena za drugo in sedaj preostaja še edini kmet, ki ima zemljo, ki jo je treba tudi pograbiti. Vse drugo so mu že vzeli, a zemljo pa kmet drži. Kmet visi na zemlji in ta borba je za komuniste najtežja.

Usodno vprašanje

Kaj bo z nami Slovenci, če se jugoslovanske države ne povežejo med seboj? To vprašanje mi je stavil v svojem pismu starejši slovenski kulturni delavec. Nanaša se na moj članek "V Avstroslovenski Ogrski nikdar več", ki je bil objavljen v Sloveniji št. 15. Na gornje vprašanje bi rad odgovoril sledeče:

V omenjenem članku je bilo zapisano in podčrtano, da je za Slovence mogoče samo en resen in realen program: *samostojna slovenska država, ki se po rešitvi nesrečnih sporov med Srbi in Hrvati poveže s samostojno Hr-*

vatsko in samostojno Srbsko državo in morda še z drugimi slovenskimi državami na evropskem jugu v močno konfederacijo.

Na prvem mestu je torej slovenska država. Ta je izhodišče za naše nadaljnjše politične akcije. Te politične akcije pa ne gredo za tem, da se doseže povezava z ostalimi slovenskimi državami na evropskem jugu. Treba pa je na tej stvari že danes delati. Že danes je treba ustvarjati pogoje za tako povezavo, da ne bo prepozno. Preteklost nas je v mnogem izučila in te izkušnje nam morajo biti pred očmi, ko delamo načrte za bodočnost.

Največja ovira za sožitje slovenskih držav je nesrečni spor med Srbi in Hrvati. Trdno upamo da bo prišlo do poravnave in da si bosta oba bratska naroda, ki govorita isti jezik, podala roki in pozabila na nesrečno preteklost.

Kaj pa, če do tega ne pride, če bo sovražstvo prevladalo, in če se na slovenskem jugu ustvari cela vrsta majhnih, med seboj nepovezanih ali celo med seboj sprtih držav?

To bi bil za nas Slovence zelo žalosten, morda celo smrtno nevaren položaj. Ostali bi sami s svojo slovensko državo. Zakaj vprašanje nastane, s koliko držav bi ostali in tudi koliko časa bi ostali. Ne delajmo si nobenih utvar, da bi nas morda kdo utegnil ščititi. Prvih ne bo nikogar, ki bi nam zaščito hotel nuditi, drugi pa, če bi nam jo nudil, bi morali mi Slovenci zanjo plačati tako ceno, kot so jo plačali naši stari predniki v Komotanu Bavarcem, ko so prišli v njihovo odvisnost za 1200 let!

Nekateri pravijo: V bodoče bodo drugačni časi. Vlada bo pravičnost in demokracija.

Mi pa pravimo: Takih časov ne bo nikoli na svetu. Na svetu vlada današnji bosta vladala v bodočnosti moč in denar. In če nočemo izginiti s površja zemlje, moramo biti močni. Če sami nismo dovolj močni, se povežimo s sorodnimi narodi, ki so v istem položaju kot mi in nam ni česar slabega nočejo.

Tržaško vprašanje je strašen zgled, kako se preko noči lahko nekaj odloči v korist velikega in v škodo manjšega naroda. Mednarodna politika je torišče, kjer se mnogo govori o lepih načelih, odloča pa številna in gospodarska moč. Naš slovenski narod živi med grabežljivimi sosedi, na nesrečnem (čeprav prečudno lepem) koščku zemlje in je tako majhen (nekateri pravijo, da o svoji majhnosti ne smemo govoriti), da vsak z nekim razlogom lahko utemeljuje ali vsaj opravičuje zahtevo po vseh slovenskih krajih. In če ima primerno silo, jih lahko tudi dobi, ne da bi se naš jok in stok slišal preko Karavank in Soče. — Kdo bi nam tedaj prišel na pomoč?

Slovenci ljubimo svobodo in samostojnost, kakor to ljubi vsak zrel in kulturni narod. Prav zato, ker ljubimo svobodo in samostojnost, si hočemo vse to tudi ohraniti. Ohraniti pa si ju moremo le, če najdemo prijatelje, s katerimi si bomo vzajemno pomagali.

Če teh prijateljev že danes ne bomo iskali in jih ne našli, potem bomo pač ostali sami, kakor ostane sam popotnik po Saharski puščavi, ki mu pogine največji zaveznik — kamela, ali kakor ostane sama žena, ki ji umre mož itd.

Gotovo je v nas dovolj poguma in sposobnosti, da živimo tudi sami. Toda trezna pamet nam pravi, da se ne izpostavljamo smrti nevarnosti po nepotrebnem, marveč si iščimo prijateljev (ne protektorjev!). S katerimi se bomo povezali in si medsebojno pomagali. — Sm. R.

— V Združenih državah je nad trimilijone vozni cest, to je več kot v vseh ostalih deželah sveta skupaj.

URADNI DOKUMENTI KOMUNISTIČNEGA POBIJANJA

(Nadaljevanje)

185 29-53 Berdik Janez, roj. 19.12.1916, rudar, Gor. Jese-nice 20, je bil 2.7.1945 odpeljan v zapore v št. Rupert in se od tedaj pogreša.

186 29-53 Štrleč Franc, roj. 21.10.1897 v Poljanah, orožnik, je bil kot belogardist 13.10.1943 odpeljan v Mozelj in se od tedaj pogreša.

187 29-53 Korelec Maks, roj. 25.6.1911, delavec, Praproče 15, je bil kot domobranec v maju 1945 odpeljan na Koroško, nato pa zopet vrnjen nazaj v Jugoslavijo in se od tedaj pogreša.

188 29-53 Kovačič Janez, r. 7.11.1903 v Logu, stan. Podlog 14, je bil po razsulu odpeljan v taborišče št. Vid nad Ljubljano. Po 3 dneh je bil izpuščen, vendar se ni vrnil domov in se od tedaj pogreša.

189 29-53 Ogrizek Ivan, roj. 19.6.1890 v Konjicah, skladiščnik, Maribor, Prešernova 1, je bil nazadnje viden v Mariboru 18.5.1945.

190 29-53 Šraj Leopold, roj. 4.11.1910, kmet, Gorenja vas, se pogreša od konca jun. 1945. 191 29-53 Čujnik Franc, roj. 20.9.1926 v Groblju št. 8, je bil do konca vojne domobranec in se od tedaj pogreša.

192 29-53 Vovk Jožef, roj. 14.2.1908 v Vel. Brusnicah, Vratno 7, Novo mesto, je bil domobranec in se od osvoboditve pogreša.

193 29-53 Topoljšek Franc, roj. 18.5.1924, Preterž 4, kmečki delavec, je ob osvoboditvi pobegnil na Koroško, odkoder je bil v juniju 1945 pripeljan v Tebarje, kjer je izginila vsaka sled za njim.

194 33-53 Avšahar Franc, roj. 21.3.1903, delavec, Topola št. 5, Postojna, je bil kot domobranec 1.1945 zajet in se je nazadnje javil iz Tebarjev pri Celju.

195 33-53 Kejzar Janez, roj. 8.3.1901, gozdni delavec, Sp. Danje 1, Kranj, se pogreša od maja 1945.

196 33-53 Kozlevčar Alojzij, roj. 7.6.1910 v Gaberju, delavec, Breitenau, je bil po osvoboditvi odveden v št. Vid nad Ljubljano in se od takrat pogreša.

197 33-53 Truden Jožef, roj. 13.3.1905, Grnje jezero št. 25, je bil v partizanih v oktobru 1943 obsojen na smrt in verjetno ustreljen.

198 33-53 Žibert Jernej, roj. 20.8.1908 v Orešju, Novo mesto, krovec, Vinji vrh 32, se je kot domobranec javil 11.6.1945 pri PNZ Novo mesto in se od takrat pogreša.

199 33-53 Rizman Franc, roj. 10.1.1897 v Zasavcih, posestnik, Lača vas 48, Ljutomer, je bil po osvoboditvi v taborišče Dachau repatriiran v Ljubljano, oddan v zapore v Maribor, od koder je 27.1.1946 odšel z nekim transportom in se od tedaj dalje pogreša.

200 33-53 Kristan Alojz, roj. 9.9.1910 v Češči vasi, Novo mesto, je bil pri domobran-cih od novembra 1943 in se od osvoboditve pogreša.

201 33-53 Lukšič Janez, roj. 12.3.1904 v Stopičah, Novo mesto, je odšel leta 1944 k domobrancem. Dne 21.1.1945 so ga ujeli partizani in se od takrat pogreša.

202 34-53 Gruber Franc, roj. 5.12.1901 v Selovcu, rudar iz Mežice, je bil 21. maja 1945 aretiran in odveden neznankom.

203 34-53 Staudacher Jože, roj. 1.5.1895 na Maverle-nu, Jelševnik, Metlika, je bil 22.11.1943 odpeljan od partizanov in se od tedaj pogreša.

204 34-53 Fortmueller Marija,

roj. 7.2.1895 v Zg. Ščavnici, kmetica, Rožengrunt 32, se od januarja 1946 pogreša iz zaporov v Mariboru.

205 40-53 Smrtnik Matej, roj. 18.9.1906, Brezovica 85, je bil domobranec in se pogreša od 10.6.1945 dalje.

206 40-53 Klakočar Friderik, roj. 5.12.1904 v Polju ob Sotli, delavec, Kaplja vas 71, se pogreša od 3. junija 1945.

207 40-53 Kvas Ivan, roj. 18.6.1905, fotograf, Zgornja Hudinja 144, se pogreša od 15.6.1945.

208 40-53 Adamič Stojan, roj. 15.7.1921, študent, Ljubljana, Trubarjeva cesta 31, je bil kot domobranec po osvoboditvi v št. Vidu nad Ljubljano. Od junija 1945 se pogreša.

209 40-53 Cestnik Jožef, roj. 17.3.1910 v Matkah, rudar, Šent Lovrenc pri Preboldu, se pogreša od 14.5.1945.

210 42-53 Gantar Jakob, roj. 16.4.1922, kmečki delavec, Bačne 10, Kranj, ki se pogreša od meseca maja 1945.

211 42-53 Rene Anton, roj. 9.2.1920 v Rojah, delavec, Družinska vas 1, je bil po osvoboditvi v letu 1945 zaprt kot domobranec v Karlovcu in se od takrat pogreša.

212 42-53 Žagar Janez, roj. 27.10.1907 na Vinici 7, Smarjeta, Novo mesto, je bil omobranec in koj po osvoboditvi v letu 1945 zaprt v št. Vidu pri Ljubljani. Ker je hotel iz zapora pobegniti, je bil od straže ustreljen.

Vsi ti oglašajo kažejo popolnoma jasno, da so bili morilci komunisti.

Dne 8. maja 1945 so zadnje oborožene skupine slovenskih domobrancev in beguncev zapustile Slovenijo. Dne 9. maja 1945 je bila nad celo Slovenijo (razen dela Primorske, ki so ga kasneje zasedli Anglo-Amerikanci) upostavljena diktatura proletariata, ali razdoba brezpravja, krvavega ubijanja lastnega naroda in masovnega zapiranja. Vsi tisti, za katere trdijo sodni oglaš, da so bili kot domobranci vrnjeni, a so izginili, da so bili po "osvoboditvi" zaprti v št. Vidu nad Ljubljano, Tebarjih, ali po raznih zaporih v Ljubljani, Mariboru, Novem mestu, in so od tam izginili, ali da so bili po "osvoboditvi" aretirani in so od tedaj pogrešani, so bili žrtve komunističnih zločincev. Sicer pa so nekateri oglaš čudovito odkriti. Tako pravi oglaš za Drekonja Marjana, "da je bil koncem aprila 1945 ujet in od partizanov ustreljen." Oglaš, ki se nanaša na Mehleta Ivana, potrjuje uradno to, kar smo vedeli iz nešteti drugih virov, namreč, da so komunisti veliko število domobrancev pobili v kočevskih gozdovih. Oglaš namreč pravi, da je bil Mehle Ivan "po osvoboditvi zaprt v št. Vidu nad Ljubljano, od tam pa odpeljan proti Kočevju ter se od tedaj pogreša." Za dobo pred "osvoboditvijo" smo izbrali samo take oglaš, ki izrečno navajajo, da so bili morilci komunisti. Nismo navedli oglašev, kakor n. pr.:

Sušterski Alojz, roj. 23.4.1895, posestnik iz Gornje Lakovnice 3, Novo mesto, je dne 25. junija 1942 ošel od doma in se od takrat pogreša, čeprav vemo iz drugih virov, da je bil Sušterski ubit od komunistov, in čeprav ve vsak človek, da junija 1942 ni bilo v Sloveniji ne Vaških straž (bele garde), ne domobranstva; ali oglaš:

Sušterski Alojz, roj. 23.4.1895, posestnik iz Gornje Lakovnice 3, Novo mesto, je dne 25. junija 1942 ošel od doma in se od takrat pogreša, čeprav vemo iz drugih virov, da je bil Sušterski ubit od komunistov, in čeprav ve vsak človek, da junija 1942 ni bilo v Sloveniji ne Vaških straž (bele garde), ne domobranstva; ali oglaš:

Sušterski Alojz, roj. 23.4.1895, posestnik iz Gornje Lakovnice 3, Novo mesto, je dne 25. junija 1942 ošel od doma in se od takrat pogreša, čeprav vemo iz drugih virov, da je bil Sušterski ubit od komunistov, in čeprav ve vsak človek, da junija 1942 ni bilo v Sloveniji ne Vaških straž (bele garde), ne domobranstva; ali oglaš:

Sušterski Alojz, roj. 23.4.1895, posestnik iz Gornje Lakovnice 3, Novo mesto, je dne 25. junija 1942 ošel od doma in se od takrat pogreša, čeprav vemo iz drugih virov, da je bil Sušterski ubit od komunistov, in čeprav ve vsak človek, da junija 1942 ni bilo v Sloveniji ne Vaških straž (bele garde), ne domobranstva; ali oglaš:

Sušterski Alojz, roj. 23.4.1895, posestnik iz Gornje Lakovnice 3, Novo mesto, je dne 25. junija 1942 ošel od doma in se od takrat pogreša, čeprav vemo iz drugih virov, da je bil Sušterski ubit od komunistov, in čeprav ve vsak človek, da junija 1942 ni bilo v Sloveniji ne Vaških straž (bele garde), ne domobranstva; ali oglaš:

Sušterski Alojz, roj. 23.4.1895, posestnik iz Gornje Lakovnice 3, Novo mesto, je dne 25. junija 1942 ošel od doma in se od takrat pogreša, čeprav vemo iz drugih virov, da je bil Sušterski ubit od komunistov, in čeprav ve vsak človek, da junija 1942 ni bilo v Sloveniji ne Vaških straž (bele garde), ne domobranstva; ali oglaš:

Zvan Alojzij, roj. 11.7.1926 v Srednji vasi, Bohinj, je bil junija 1943 mobiliziran od NOV. Od tega časa se je izgubila za njim vsaka sled, čeprav vemo, da so partizani mnoge ljudi "mobilizirali" in jih takoj zatem pobili.

Tega nismo storili zato, da bi nam ne mogel kdo očitati, da naši podatki niso točni, ker ti oglaš ne kažejo na komuniste, kot neposredne krivce.

V uradnih listih, ki so nam na razpolago in iz katerih smo nabrali podatke za ta članek, pa so tudi sledeči oglaš:

1. Hočevar Albert, roj. 28.3.1920 v Stopičah pri Novem mestu, visokošolec, je bil od Be-ga decembra 1943 odveden v Novo mesto in se od takrat dalje pogreša.

2. Perma Franc, roj. 29.1.1901, je bil od domobrancev 4. maja 1943 aretiran in se od tedaj dalje pogreša.

3. Erjavec Janez, roj. 29.7.1911 v Kriški vasi, je bil jeseni 1944 pri št. Vidu na Notranjskem zajet od domobrancev in ubit.

4. Golob Antonija, roj. 18.1.1910 v Iški vasi, Ljubljana, Črna vas 32, je bila 1.12.1943 na svojem domu od slov. domobrancev aretirana in 2.12.1943 v Kozlarjevem gozdu na Barju ustreljena.

5. Groznik Franc, roj. 17.1.1921 v Višnji gori, študent, je bil 6.5.1952 odpeljan od Be-ga neznano kam in se od tedaj pogreša.

6. Mišjak Ivan, roj. 23.12.1899 v Regečih vasi, trgovec, je bil okrog 15.11.1943 ubit od Be-ga.

7. Sušterski Jože, roj. 11.3.1923, Lipovec 5, Metlika, je bil leta 1944 od domobrancev ujet in se od takrat pogreša.

8. Breška Pavla, roj. 24.3.1925 v Sužidu, je bila aretirana od domobrancev 21.7.1944 in se od 18.4.1945 pogreša.

9. Mrvar Franc, roj. 4.2.1899 v Visejcah, stan. Brezova reber 12, je bil od domobrancev 23.4.1944 ustreljen.

To so vsi oglaš, ki med množico drugih na ta ali na oni način spominjajo Be-ga (belo gardo, Vaške straže) ali domobrance.

Samo oglaš 4, 6 in 9 kažejo neposredno na domobrnce oz. Vaške straže kot krivce.

Poznavalec razmer bo vedel, da je bila decembra 1943 v Novem mestu italijanska vojska. Ako je Vaška straža iz Stopič pripeljala Hočevarja (oglaš št. 1) v Novo mesto, ga je morala izročiti Italijanom, ker sama ni imela v Novem mestu niti zaporov, niti jurisdikcije.

Oglaš št. 2 je brezpredmeten, ker maja 1943 domobranec še ni bilo. Erjavec Janez (oglaš št. 3) in Sušterski Jože (oglaš št. 7) sta prav lahko padla v borbi.

Kdo ima na vesti Groznika Franca (oglaš št. 5), je težko vedeti. Po podatkih oglaš naj bi bil Groznik odpeljan od Be-ga lansko leto, ali točno 6.5.1952. Nismo vedeli, da še po 7 letih komunistične revolucije obstoja Bela garda (?) in celo odpeljuje ljudi.

Breška Pavla (oglaš št. 8) je postala pogrešana šele 9 mesecev potem, ko je bila od domobrancev aretirana. To je zadosten dokaz, da je domobranci niso ubili, ker niso imeli samostojnih zaprov, in ker niso nikogar v Sloveniji tako dolgo držali v zaporu.

Samo 3 oglaš kažejo torej neposredno na domobrnce kot krivce. Kaj je to v primeri z uradno ugotovljenimi in v tem članku naštetimi komunističnimi zločinci! Vsi trije slučajji so se dogodili v teku vojne, ko je z vsro krvoločnostjo divjala revolucija, in so vsak zase kr-

vavo dejanje, vsi skupaj pa razumljiv odgovor na tolika komunistična grozodejstva.

Objavili smo gornje podatke iz več razlogov:

1. Da izkažemo naše spoštovanje in poslednjo čast ljudem, ki so padli kot žrtve komunističnega nasilja, največkrat samo zato, ker so bili ideološki nasprotniki Titovega komunizma, in z njimi vred vsem tistim neštetim, za katerih imena še ne vemo in najbrž nikoli vedeli ne bomo.

2. Da s prstom pokažemo na zločine, ki jih nobena podla propaganda ne more zbrisati in zanikati. Da predočimo svet, da so komunisti večino ljudi v Sloveniji (in kar velja za Slovenijo, velja tudi za Jugoslavijo) pobili neposredno po vojni, ko ni bilo zato nobene vojaške potrebe, neposredno po takozvani "osvoboditvi".

3. Da so pobijali neoborožene ljudi, večinoma ljudi iz zaporov in taborišč, da so jih morili brez sodne preiskave in sodbe, torej nedolžne, in v množicah, ki imajo komaj par v zgodovini.

4. Da javno ožigosamo neizmernost komunistične zlobe in pokvarjenosti, njihovo nečloveško krvoločnost in zametavanje vseh nacionalnih koristi. Opozarjamo na dve nesrečni družini, družino Mrevlje Alojzija in Marjane, roj. Pleško, iz Brezovice št. 46 pri Ljubljani in družino Zusta Antona in Marije roj. Kogovšek, iz Vrha št. 3 pri Logatcu, katerima so ubili komunisti po takozvani "osvoboditvi" pet sinov, mladih kmečkih fantov, ki so se kot domobranci proti komunistom borili, bili na smrtonem način izdani in neoboroženi nečloveško pobiti. Ako vse komunistične zločine izbrisemo, ta dva sama vpijeta do neba in bosta vpila, dokler ne bosta maščevana.

Ti proglasi v uradnem listu so pa tudi jasen dokaz, da je komunistični režim po prevzetu oblasti maja 1945 po vsej deželi v množicah pobijal svoje ideološke nasprotnike, ne samo onih, ki so se mu prej z orožjem v roki ustavljali. Med temi 193 osebami, ki so proglašene mrtvim, je vsaj 64, to je nad 33 odstotkov takih, ki se niso borili proti komunizmu z orožjem v roki ali takih, ki so se podali oblastem potem, ko je bila proglašena Titova "amnestija."

Iz nekaterih slovenskih občin imamo izkaze takih umorjenih oseb. V Clevelandu živi oseba, ki bi lahko pričala o množičnih umorih iz litijskega okraja, kjer so komunisti z naslodo pomorili okrog 240 oseb, med njimi celo 13 in 16 letne dečke. Ta oseba je bila sama v ljudskem odboru in je bila priča, kako so komunisti pobijali ljudi brez vsake najmanjšje krivde.

Samo v podrejeni vrsti pa naj bo ta članek tudi odgovor vsem tistim pisnom pri "Glasu naroda" ali "Prosveti," pa naj se imenujejo Boštjančič ali Jankovič, ki iščejo zločince v naši sredi, da jih poščejo tam, kjer so in ne tam, kjer jih ni.

Samo 3 oglaš kažejo torej neposredno na domobrnce kot krivce. Kaj je to v primeri z uradno ugotovljenimi in v tem članku naštetimi komunističnimi zločinci! Vsi trije slučajji so se dogodili v teku vojne, ko je z vsro krvoločnostjo divjala revolucija, in so vsak zase kr-

Število zaposlenih narašča

Število zaposlenih v Sloveniji je v zadnjem letu naraslo za okoli 20,000, piše Slov. poroč

Dr. Josip Grudenz

Zgodovina slovenskega naroda

Nadvojvoda Ferdinand. — Škofa Stobej in Hren. Delovanje reformacijskih komisij.

Na Kranjskem je pričela reformacijska komisija delovanje skoraj ob istem času kakor na Koroškem. Nadvojvoda ji je postavil na čelo škofa Tomaža Hrena, njemu na stran pa kranjskega deželnega glavarja Jurija Lenkoviča, vicedoma Jožefa pl. Rabatta in Filipa Kobencelja s Proseka. Pričetek opisuje Hren v svojem koledarju s sledečimi besedami:

"Dne 22. decembra 1600 je pričela reformacijska komisija svoje delovanje v Ljubljani v škofijem poslopju v imenu Gospodovem. Dne 24., 25., 26., in 27. decembra so bile pridige o zmotah luteranstva, ki jih je treba opustiti, in sicer v stolnici slovenske, v kolegiju jezuitov pa nemške. Bog daj uspeh." V stolnici je pridigoval škof sam, pri jezuitih o. Henrik Vivarius. — Dne 29. decembra je komisija sežgala na ljubljanskem glavnem trgu osem voz luteranskih knjig in štirinajst dni pozneje še tri voze "v veliko zmedo krivovercev".

Posrečilo pa se je protestantom nekatere knjige oti in jih spraviti v deželno hišo. — Ves mesec januar 1601 je bil posvečen izpreobračanju ljubljanskih luteranov. Škof je dajal pozvanim meščanom pojasnila o katoliških verskih resnicah po tri do štiri ure na dan. Včasih so bila obravnave dopoldne in popoldne. Vsem se je predložila prisega, ki je pa imela, če po ohranjenih obrazcih sodimo, mnogo bolj izražen katoliški značaj, nego slične prisage na Štajerskem in Koroškem. Nepokorni so bili obsojeni na izgon v roku šestih tednov in treh dni. Preje so morali pod prisego priznati vse svoje premoženje in od njega plačati deset vinar. Le 15 ali 16 meščanov se je prijavilo za luterane. — Škof Hren je iznova posvetil špitalsko cerkev sv. Elizabete, ukazal razdejati protestantsko pokopališče; zemljišče je podaril špitalu, potem pa je s svojimi spremljevalci odšel na Gorenjsko.

Dne 8. februarja so komisarji začeli reformirati Kamnik. Škof je imel govor v mestni hiši. Poslušni meščani so takoj prisegli na katoliško veroizpoved, le štirje so bili obsojeni v pregnanstvo. Precejšno število krivoverskih knjig so na trgu sežgali. Nato so šli komisarji na grad Križ, kjer je bila luteranska molivnica in pokopališče, ter so oboje razstrelili. Obilo ljudstva je z bližnjega Homca gledalo ta prizor. — Čez tri dni je prišla komisija v Kranj. Poslala je naprej v Križ po nekoga Križeta Mikuša, imenovanega Luter, ker so njegovi sinovi ponoči umorili katoliškega Lovretiča. Po zaslišanju in preiskavi, kako se je zgodil umor, je bilo nekaj ljudi prijetih in zaprtih, Križetova hiša pa popolnoma razdejena. Drugi dan je imel škof v hiši Mihaela Harrerja krivoverskim meščanom daljši govor.

Razun enega ali dveh so se vdali vsi in prisegli katoliško prisego. Dne 13. februarja je komisija Kristofa Harrerja s šestimi konji, 150 kmeti in z drugimi zanesljivimi osebami v Trzin, kjer so se uklonili vsi meščani. V Kranju je Hren še slovesno umestil in vpeljal novega mestnega župnika Janeza Fridlerika Klemenca in ukazal sežgati na trgu blizu sramotnega stebra nabrane luteranske knjige, potem je 17. februarja odrinil proti Luki.

Komisija je prišla v Loko zelo slovesno. Oskrbnik bržinskega škofa, Andrej Albreht pl.

Seidelshofen, ji je prišel z več jezdec naproti, jo slovesno sprejel s streli in jo dobro pogostil. Drugi dan je škof krivovernim meščanom, desetim po številu, govoril v gradu. Tretji dan so se vsi uklonili in prisegli katoliško prisego. Krivoverske knjige so sežgali. Oskrbnik je zopet spremil komisijo, ki je zdaj odšla proti Ljubljani.

Tu je škof Hren iznova pozval pred sebe luteranske meščane nekaj deželnih uradnikov, tudi dosti vdov in mater. Več sto jih je zopet podalo katoliško prisego. Prepovedalo se jim je pod kaznijo uživanje mesnih jedi ob postnih dnevih in zapovedalo, da naj prihajajo, podeljajo, sredo in petek v stolnico ali pa k očetom jezuitom k pridigam, v katerih se bodo obravnavale poglobitve verske preporne točke.

Dne 7. marca je škof Hren s Filipom Kobenceljem zopet odšel na Gorenjsko in pričel z reformacijo v Radovljici. Dne 10. marca se lutrovska "sinagoga" (molilnica) v Begunjah, ki je preje služila za hlev in vinsko klet, s smodnikom razstrelili in slednjič zažgali. Smodnik je zid in kamne, gotovo štiri stote težke, raznesel na vse strani in bi bil skoraj poškoval bližnjo cerkev sv. Urha.

Navzočnih je bilo okoli 250 ljudi, pa se nikomur ni nič žalega storilo. — Drugi dan, v nedeljo, je škof pridigoval v Radovljici in potem zaslišaval meščanstvo. Vsi so prisegli pokorščino. Dne 13. marca je govoril kmetom in krivoverskim okoličanom. Poslušni so prisegli, nepokorni pa bili kaznovani z denarnimi globami in ječo, med njimi neki Gewaoz z globo 150 zlatov, Jurij Prešern pa z globo 100 zlatov.

Tudi kovači iz Kroke so prisegli zvestobo katoliški cerkvi, prosili so le za samostojno župnijo in stalnega župnika. Dva sta bila obsojena v prognanstvo, eden pa postavljen z odprto luteransko knjigo k sramotnemu kamnu (Pranger). Kazen ga je spametovala.

V Kranjsko Goro in Belo Peč je komisija poslala svoje pooblaščenca, sama pa je odšla v Jesenice k Buccelenijevim fužinam. Nepokorni Belopečani, med njimi neki Nastran in njegova žena, so bili pozvani pred komisarje in prisegli pokorščino, tamošnjega oskrbnika pa so dali prijeti in zvezenaga odpeljati v Radovljico. Pozneje je bil poslan k rektorju ljubljanskega jezuitskega kodegija in se izpreobrnili. V nedeljo 18. marca je bilo v Radovljici cerkveno posvečevanje.

Škof je maševal in imel govor o obhajilu pod eno podobo. Drugi dan je sprejel od radovljskih meščanskih žen katoliško prisego. — Dne 20. marca je komisija prišla zopet v Kranj in zahtevala od mestnega sodnika poročilo, kako so se tu izvršile njene naredbe. Naslednji dan so luteranske ženske v Kranju pozvali pred komisijo, da so podale katoliško prisego. Škof se je potem ločil od Kobencelja, ki je odpotoval na Koroško, ter šel skozi Kamnik v Gornji grad, od koder se je 30. marca zopet vrnil v Ljubljano.

Takoj po svoji vrnitvi je pričel Hren z reformacijo ljubljanskih žena, kar mu je dalo toliko opravka, da je moral komisijo za Dolenjsko preložiti čez Veliko noč. V začetku aprila je nad 200 ljubljanskih gospa s prisego potrdilo katoliško veroizpoved.

(Dalje prihodnjici)

1953	DEC.	1953
Sa	Mo	Ta
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

DECEMBER

31. — Hrvatski kulturni klub in ženski klub priredita na Silvestrov večer ples v Hrvatskem domu na Waterloo Rd.

JANUAR

17. — Koncert June Babitt-Price, mezzosoprano, v SND na St. Clair Ave.

23. — The American Legion Auxiliary Lake Shore Unit No. 273 priredi ples v svojih klubskih prostorih na E. 62 St. in St. Clair Ave.

23. — Društvo Loška dolina priredi ples v SND na St. Clair Ave. Igra E. Habat okrester.

FEBRUAR

6. — Dr. France Prešeren št. 17

SDZ priredi za svojo 40-letnico ples v SND na St. Clair Ave. Igra Pecon in Trebar okrester.

14. — Pevski zbor "Slovan" priredi koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

27. — Društvo sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ priredi ples v proslavo 40-letnice v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

28. — Dramatsko društvo "Lilija" priredi ob treh pop. v Slov. domu na Holmes Ave. "Veselo pustovanje."

APRIL

11. — Glasbena matica priredi koncert slovenskih pesmi v S. N. D. na St. Clair Ave.

Božično berilo iz psalmov in himen

PSALM 2, 6 sl.

"In vendar postavljam svojega kralja na Sionu, svoji sveti gori!"

Razglašam Gospodov odlok:

"Gospod mi je rekel: 'Moj Sin si ti, danes rojen iz mene.'

Samo reci mi in dal ti bom narode kot dediščino in v last zemljo do skrajnih meja.

Vladal jih boš z železno palico, kot lončeno posodo jih drobil."

Sedaj pa, kralji, imejte pamet; dajte se poučiti vi, ki vladate zemljo.

Služite Gospodu v strahu in veselju, v globokem spoštovanju mu bodite pokorni, da ne izzovete njegove jeze in ne zablodite s prave poti, ko se bo jeza njegova kmalu vnela: Blagor vsem, ki se k njemu zatekajo!"

TEKMECA — V času stavke uslužbencev newyorških časopisov sta radio in TV obveščala prebivalstvo o novicah. Vrtar studia CBS odpravlja predstavnika WNBC-WNET s svojega področja. Newyorške radio postaje so poslale na ulice vrsto ljudi z malimi radio-sprejemniki in velikimi napisi, okoli katerih so se nato biral radiovedni Newyorčani.

CERKEV SV. PETRA V RIMU IZ ZRAKA — Slika kaže lepo razmerje med cerkvi in velikim trgom pred njo. Z vrha kupole, za katero je napravil načrte slavní Michelangelo, je lep razgled po Večnem mestu.

IZ PSALMA 71:

O Bog, daj kralju svoje znanje pri sodbah, daj kraljevemu sinu, da bo odmerjal tvojo pravičnost: naj vodi tvoje ljudstvo po pravici in tvoje uboge po resnici.

Varoval bo preprostega človeka izmed ljudstva, reševal bo sinove ubožcev, nasilnika pa potlačil.

Kralji iz Tarza in z otokov bodo dali darove kralji iz Arabije in Sabe bodo prinašali darila:

vsi kralji se mu bodo klanjali,

vsi narodi mu bodo služili.

Njegovo ime bo slavljeno na veke,

obstalo bo, dokler bo sonce svetilo.

V njem bodo blagoslovljeni vsi rodovi zemlje,

vsi narodi ga bodo slavili.

IZ PSALMA 84:

Poslušam, kaj mi bo govoril Gospod Bog:

gotovo bo govoril o miru

za svoje ljudstvo, zanje, ki so mu zvesti,

za tiste, ki se s srcem spreobrnejo k njemu.

Gotovo je blizu rešitev njegova za one, ki se ga boje,

da bo naša dežela spet polna slave.

Usmiljenje božje in zvestoba ljudstva se bosta srečala,

pravica in mir se med seboj poljubljala.

Zvestoba bo poganjala iz zemlje,

pravica bo pogledovala iz nebes.

Gospod bo dal blagoslov,

pa bo naša zemlja rodila svoj sad.

Pravica bo hodila pred Gospodom

in zveličanje po sledu njegovih stopinj.

IZ PSALMA 88:

"Napravil sem zavezo s svojim izvoljencem;

prisegel sem Davidu, svojemu hlapcu:

za večne čase bom tvoj rod postavil,

utrdir bom za vse rodove tvoj prestol.

Moja zvestoba in usmiljenje ga bosta spremljala

in njegova moč bo rasla v mojem imenu.

Klical me bo: "Moj oče si ti,

Bog moj in Skala, ki me rešuje."

Napravil ga bom za prvorojenega,

za najbolj vzvišenega med kralji zemlje.

Na veke mu bom ohranil svojo naklonjenost,

moja zaveza z njim ostane trdna."

IZ PSALMA 95:

Pojte Gospodu novo pesem,

pojte Gospodu, vse dežele.

Prepevajte Gospodu, slavite njegovo ime,

razglašajte njegovo rešenje dan na dan.

Utrdir je svet, da se ne maje:

vladal bo ljudstva v pravičnosti.

Vesele naj se nebesa in raduje zemlja;

zabuči naj morje in vse, kar ga polni;

vzraduje naj se polje in kar tam raste;

še drevje v gozdu naj bo veselo

zavoljo Gospoda, ki prihaja,

saj prihaja, da bo vladal zemljo.

Pravica bo vladala vesoljni svet,

zvestoba bo vodila ljudstva.

Iz cerkvenih himen za božični praznik

1. O Jezus, naš Odrašenik, tedaj, ko luči bilo ni, že večni Oče te rodi in v slavi njemu si enak.

2. Ti večna luč Očetova, ti naše večno upanje, prislujni svojim hlapčičem, ki prav srčno te prosijo.

3. Le spomni so, o Stvarnik naš, kako si našo kri privzel; Devica te rodila je, po vnanje nam enak si bil.

4. To priča prav današnji dan, spet leta tek obnavlja ga, naročaj božji puščaš zdaj in vračaš svetu srečo raj.

5. Zdaj zvezde, zemlja in morje, pod nebom kar že giblje se, ti poje novo hvalnico, saj ti si vir rešitve vse.

6. Na slamo bil je položen in jasi nič se branil ni, le s kapljo mleka hrani se, ko vendar ptičke krmi vse.

7. Nebeški zbor raduje se, z neba se Bogu spev glasi; pastirjem se naznanil je Pastir in Stvarnik vseh ljudi.

8. Nas sveta kri oprala je, na novo v njej rojeni smo; smo dolžni peti hvalnico za rojstvo tvoje slavljenje.

9. O Jezus, tebi bodi čast, ki iz Device se rodiš, Očetu, Tolažitlju na večnih časih veke vse.

(Iz knjige J. Vovk: "Cerkvena poezija").

Novi svet

Božična izdaja, december 1953, prinaša sledečo vsebino:

NAŠE VOŠČILO, uvodnik, NA SV. VEČER, Janez Sušteršič,

TEBI BOŽJE DETE, Limbarski, pesem,

BOŽIČNA NOČ, pesem, Vrhovčan,

SVETA NOČ, Palčič Nelca, zgodba, po nemškem izvirniku,

BOŽIČ, članek, Ciril P. SVETONOČNA, pesem, Ciril Pfeifer,

V SVEŽI NOČI, pesem, C. Pfeifer,

MIR SVETONOČNI, pesem, Milena Soukalova,

BOŽIČNA SKRIVNOST, pesem, Limbarski,

SVETONOČNI BLAGOSLOV, pesem, Limbarski,

BOŽIČNI ZVONovi, pesem, Vrhovčan,

KRALJ MATJAZ, C. P., STRICI, nadaljevanje povesti,

F. S. Finžgar, OVČAR MARKO, nadaljevanje povesti, Janez Jalen,

PUSTO LOVŠČINE, TOMA SAWYERA, nadaljevanje,

SLOVENSKO - ANGLEŠKI BESEDNJAK, nadaljevanje

PRILOGA PIJONIR prinaša sledeče:

Slike: Svetonočna — roka naj nas Tvoja, Dete, k spravi vodi. Jože Grdina pri razvalinah v Baalbeku. Slovenska plesna skupina v Milwaukee, Wis. Mrs. Mary Turk, Forest City, Pa. Chicago Fashion Show.

CICI ZAPISAL in njegova celoletna kronika, šaljivke.

Slike iz Svete dežele. Novice. Milwaukee in martinovanje. Od srca do srca. Glasovi naročnikov.

PRAKTICNI NASVETI. Naslov: NOVI SVET, 1845 West Cermak Road, Chicago 8, Ill.

Mark Twain in knjigar-nar

Nekoč je hotel Mark Twain kupiti v Newyorku neko knjigo. Knjigarnar je zahteval za njo štiri dolarje.

"Da," je dejal Mark Twain, "takšna je cena za občinstvo. Ker sem pa časninar, imam menda pravico do znižane cene."

"Kajpak," je dejal knjigarnar, ker ga je poznal.

Mark Twain je nadaljeval: "Zraven sem tudi sam pisatelj in sem napisal že nekateri roman. Zaradi tega bi imel pravico še na kakšen majhen popust."

"Kajpak," je spet pritrdil knjigarnar.

"Morda tudi veste," je resno povzel kupec, "da sem tudi delničar vašega podjetja! In kot takemu mi gre še kakšna druga ugodnost."

"Kajpak," je spet kratko odgovoril knjigarnar.

"Zdaj pa, ko vam bom povedal svoje ime, se nadejam še kakšnega posebnega popusta. Mark Twain sem namreč!"

"Me zelo veseli," se je priklonil knjigarnar.

"Koliko sem torej dolžan?"

"Nič, prav nič, gospod Mark Twain. Za čast, ki ste mi jo blagovolili izkazati, vam celo en dolar še vrnem. Izvolite!"

Tedaj se je humorist zasmejal na glas in odšel na mizo štiri dolarje.

Pol na pol

Da so škotje skopi, ne oporeka nihče, da bi jih pa stiskaštvu pripravilo do nepoštenosti, tega ne sme nihče trditi.

Lepega dne je obesil pošten mesar tale izvasek v svojo izložbo:

"Novost! Po dolgem trudu se mi je posrečilo, da sem sestavil novo mešanico za izdelovanje posebnih klobas. Mešam v ena-kih delih kurje in konjsko meso. Klobasa je posebno delikantna in se odlikuje po nizki ceni, kljub temu pa prekaša pa okusnosti najboljšo salamo!"

Odveč je, če povemo, da so se aberdeenske gospodinjke kar trgale za to novo poceni klobaso.

Tudi neki poklicni tovariši tega iznajdljivega mesarja, ki ga je pripeljala zgolj konkurenčna zavist, si je dal odrezati kos te klobase in jo je poskusil. "In ti se upaš trditi, da je v tej klobasi na pol in pol kurje in konjsko meso?" je grozeče zagodel mož.

"Kajpak!" je hladnokrvno odgovoril iznajdljivec. "Na vsakega konja po ena kokoš!"

Ni je dobro razumel

Pibrovce in njegova žena sta se peljala v Sarajevo obiskat sina vojaka, ki je nekaj zbolel. Žena gleda skozi okno vlaka in opazi čredo lepih ovac.

"Glej, glej, kako lepe ovce! Ali jih imaš rad?"

"Da, pa še kako, prav posebno z banatsko črnino."

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Enodružinska hiša s šest sobami je naprodaj na 1030 E. 71 St., južno od St. Clair za \$7,500.

Kličite EX 1-2559 po pol sedmih zvečer.

Emil Ludwig:

NAPOLEON

ZGODOVINSKI ROMAN

PRVA KNJIGA
O T O K

Nekemu vplivnemu diplomatu piše iz ječe: "Katastrofa mladega Robespiera me je nekoliko zadela, ker sem ga imel rad in ker sem ga smatraj za čistejšega; in vendar bi ubil tudi lastnega očeta, če bi se hotel nareti za tirana." Ali ne govori kakor Rimljan? Še umneje pa piše konventu: "Čeprav sem po krivem obdolžen, se ne bom pritoževal zoper odbor, pa naj sklene, kar hoče... Zdaj pa me čujte! Zdrobite mi verige in mi vrnite spoštovanje patriotov! Uro kesneje sem voljan umreti, če sovražniki zahtevajo moje življenje. Ni mi dosti zanj, prevečkrat sem ga tvegaval. Le misel, da bom lahko še koristil domovini, mi pomaga prinašati njegovo breme."

Čez osem dni je svoboden. O vadil ga je bil njegov rojak v konventu — Saliceti. Ko se po prvem strahu čuti zopet varnega, jamči za Buonapartovo nedolžnost; na konec svoje izjave pa postavi intrigantski Korzičan besede, s katerimi nevede prerokuje Buonapartovo trumfe: "Sicer pa je potreben pri armadi."

XII

Kako se mu vsi izogibajo! Mogočni prijatelji, ki jim piše dolga in številna pisma, mu ne odgovarjajo; kako mora molčati za malenkosti; vplivnega tovariša prisili šele z namigavanjem o vojaškem merilnem aparatu, da mu sploh odgovori!

Tedaj zopet signal z otoka. Stari Paoli je pozval Angleže na pomoč. Zdaj je treba Korziko rešiti Franciji! V Pariz, da plamen ne ugasne! In res, operacija je sklenjena. Buonaparte kopni po poveljstvu, toda po štirinajstih dneh se vrne brodovje poraženo v Toulonsko pristanišče. Spet razočaranje! Če bi bili vodstvo poverili njemu! Ali ni zavzel Toulona, oborožil obale, vse z mislijo na boj zoper Korziko?

Toda reakcija se krepi, vlada mu ne zaupa in ga skuša odrediti od njegovih ljudi z visoko nalogo v Vendeji; hkratu ga kot nadstevilnega prestavi k pehoti: za čut izobraženega artilerista — degradacija.

Bledi mladi mož bledi še bolj. Ne! Zdaj pozove ljudskega komisarja za vojsko na odgovor in ko mu ta pravi: premadi, — se upre Buonaparte, ki je pravkar prišel z bojišča, z očmi vanj: "Na bojnem polju se človek hitro postara in jaz prihajam od tam." Odreči pokorščino in čakati na prevrat: prav kakor pred tremi leti.

Kaj storiti? Ali naj javim, da sem bolan, in naj vzamem dopust? si misli brezposelni general. Rajši ostanem v Parizu, to je popek sveta! Sicer sta Marmont in Junot, ki sta tudi brez dopusta ostala pri njem, prav tako brez denarja. Kaj pa del Bourienne? Spekulira? To velja poizkusiti tudi nam, toda asignacije padejo. Kako slabo ste uprizorili najnovejši prevrat! Mislite, da boste državne udare delali brez topov? Toda Salicetiju, ki je zdaj sam težko obtožen in ki se mora skrivati pri neki korziški prijateljici, piše: "Vidiš, škoda, ki si mi jo storil, bi ti lahko poplačal... Čigav način je lepši, tvoj ali moj? Da, lahko bi se ti maščeval, pa se ne bom... Pojdi in si v miru poišči zatočišče, kjer boš dobil boljše misli o svoji domovini. Moja usta bodo večno molčala o tebi. Ozri se vase, spoštuj moje nagibe, kakor zaslužijo, kajti plemeniti so in velikodušni."

Kakšne zvijače za temi samoljubnimi vrticami, kakšne senice nad to plemenitostjo, da bi si poživil brezdelan dan s čuvstvom lažnega velikodušja!

Kajti v teh poletnih tednih temno buči valovje življenja in težko udarja ob njegovo obalo. Prevzema ga knjiga gostokrvne strasti, Ossian. Tudi tragičnega konca dram si ne da nikdar kavariti s farsami, ki se igrajo za njimi. Zato po dramji vselej naglo zapusti gledališče. "To je nesmiselno, da je libretist naredil iz Pavla in Virginije veselo stvar in ji dal srečen konec!" — In kaj je sreča? ga vpraša dama, ki je čula te besede iz njegovih ust.

"Sreča?" pravi Buonaparte. "Najvišji razmah sposobnosti."

In prav te leže brezplodne. Tega ne more prebleti. Morita ga naraščajoča melanholija in nem srd. "V komediji," pripoveduje žena nekega prijatelja, "se smeje vse gledališče, le Buonaparte sedi z ledenim obrazom; včasih izgine in se nato pojavi ves teman na drugem koncu parterja. Včasih igra na njegovih ustnicah neiskren in neumesten smehljaj. Bojne prigodbe pripoveduje z neodoljivo silo, toda njegov smeh na koncu je surov. Često brodi po cestah s svojimi kratkimi nogami, upal, rumen, bolehen, nervozen, neokreten in negotov, s starim okroglim klobukom na glavi, izpod katerega mu visi slabo napudrana lasulja, s prilajem na ovratniku, z dolgimi rokami, suh in mračen, brez rožavice in v obnošenih škornjih."

Zdaj se loti knjigotrštva z inozemstvom, toda že prvi poizkus z zabojem, ki je namenjen v Basel, se izjalovi. Zdaj pa zdaj se pojavi v kakem salonu, kajti "tukaj gre vsem ljudem samo za zabavo," kakor piše njegovemu bratu... "Povsod ženske, v gledališču, v parku, v biblioteki. V učenjaskih kabinetih lahko naletiš na najlepšo dekleta. Da, prav je, da tukaj vladajo ženske. Moški so potrpani in žive samo v ženskah in za ženske."

V salonu tribuna Barrasa, ki mu pariškemu okusu na ljubo nikoli ni dovolj sijaja, razkošja in žensk, stoji Buonaparte med sloviti lepoticami: med Tallienovo in Recamierovo. Tu la-

hko v svoji neznanosti, mračnosti in okornosti učinkuje samo z duhom in igro in še v tem jima je samo čudaški.

Večno sam zase, se razodeva v dolgih pismih samo bratom Louisa vzgaja: "Dober vojak je. Posebno mi ugaja, da združuje v sebi vse: ognjevitost, duha, zdravje, nadarjenost, zanesljivost in dobro srce... Gotovo bo najboljši iz nas štirih. Seveda ni imel nihče izmed nas tako dobre vzgoje." Tudi najmlajšemu Jeromu namerava preskrbeti v Parizu zasluzka. Med Lucienom in njim je napeto: ta genialni brat, stremi za njim, ga hoče preseči; Lucien, ki je poznavalec ljudi, kakor Napoleon sam, je prvi človek, ki ga popolnoma razume, in sicer ga je razumel, ko mu je bilo 17 let in Napoleonu 23: "Razkril sem, piše najstarejšemu, v Napoleonu častihlepje, ki ni ravno se-

bično, a vendar večje, nego njegova ljubezen do splošne blaginje. V svobodni državi bi bil lahko nevaren. Zdi se mi, da zelo nagiba k tiranstvu. Mislim tudi, da bi postal samodržec, če bi bil kralj. Vsaj za zanamce in za občutljive patriote bi bilo njegovo ime grozota." In ta velikopotezna tajnovitost v Lucienovih ustih ni gola igra z mislimi: njegova lastna častihlepnost je tako žgoča, da se mu zdi v teh časih in v tej deželi taka kariera mogoča, in misel, da bi ga brat lahko pretekkel, ga žali že v naprej.

Napoleon pa je za sedaj še pridružen. Že Joseph, ki je po svojem premoženju in po veselju naravi neodvisen, se mu zdi zavidanja vreden. Ponuja mu

podporo v priporočilih in listinah in mu svetuje, naj si z malo vrednim denarjem ceno kupi kako posestvo. Kajpada piše tudi temu starejšemu: "Tvoje (politično) pismo je bilo presuhoparno, moraš se naučiti, drugače pisati."

Dom! hotel bi imeti svoj dom, kakor starejši brat. Zdaj ga nestrpnosti priganja v vsakem pismu, naj mu zagotovi lepo in bogato svakinjo, ki mu že leto dni piše nežna pisma. Ker pa se ona nikakor ne more odločiti, zahteva pojasnila. Svojega brata in nekega prijatelja vidi srečno poročena, njegovi vrstniki stoje kot voditelji na zelo vidnih mestih. Samo on živi brezdelno in samotno s svojimi vrtajočimi mislimi in fantastič-

nimi načrti.

"Če ostaneš dolgo na potovanju, piše Josephu, mi pošli vsaj svojo sliko. Toliko časa sva živela tesno zvezana, da sta najini srca združeni: Sam veš najbolje, kako sem ves Tvoj. Ko Ti pišem te vrste, sem ginjen kakor nikoli; vem, da se ne bova kmalu videla in vendar ne morem več pisati. Bog s Teboj, prijatelj."

Njegova duša je v mehkem razpoloženju, včasih se zdi popolnoma razočaran: "Plezati od stopnje do stopnje, je nekoliko pustolovsko in podobno človeku, ki hoče biti svoje sreče kovač." In na koncu: "Življenje je rahel sen, ki se raz-

taja."

XIII

Nenadoma se usoda zgane. Vojni minister pade, novi hoče nagle izpremembe na italijanski fronti. Ali kdo poznaakega novega človeka, ki bi doli lahko poveljeval? Drugi, tretji raztrosi vprašanje, četrti priporoči Buonaparta. Ministrstvo ga pozove. Njegova glava in oko sta vsa zadnja leta proučevala italijansko mejo. (Dalje prihodnjič)

— Santa Fe, drugo najstarejšemesto v Združenih državah Amerike, je bilo ustanovljeno 1605.

FRANCE GORŠE AKADEMSKI KIPAR

Izvršuje vsa dela cerkvene in liturgične umetnosti po lastnih izvirnih načrtih, tudi postaje križevga pota v bakru, mavcu ali v žgani glini. Izvršuje tudi načrte za slikana okna, paramente, prapore, keline in monštrance.

6519 St. Clair Ave. Tel. HE 2-1290
Cleveland 3, Ohio

BARAGOVA PRATIKA

ZA LETO 1954

ima pestro in zanimivo vsebino. Vsak jo bo vesel.

Naročite si jo dokler je v zalogi.

Slane \$1.25

s poštino,

kar je poslati v Money orderu, čeku ali gotovini na:

BARAGOVA PRATIKA

6519 W. 34th St. Berwyn, Ill.
P. S.: Znamk, prosimo, ne pošiljajte

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

SPOMENIK RACI — V mestu Freiburg na Nemškem so postavili spomenik raci, ki je v noči 27. nov. 1944 kvakala po mestnih ulicah in zbudila prebivalce iz spanja nekaj minut pred prihodom sovražnih bombnikov. Prenekateri prebivalec je bil tako rešen gotove smrti. Raca pa napada ni preživela. Našli so jo mrtvo ob nekem bombnem lijaku.

Pharmacia Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogel St. Clair Ave in E. 68 St.

ČE HOČETE...
prodati ali kupiti posestvo
ali trgovino, obrnite
se do nas

JOS. GLOBOKAR
986 E. 74th St.
HE 1-6607

Želiš v osamljenosti zvestega prijatelja? Ga privoščiš svojim dragim? Naroči čimprej slovenski splošno misijonski mesečnik

"KATOLIŠKI MISIJONI"

V mesečnih obiskih te bodo razveseljevali ob tridesetletnem jubileju svojega obstoja skozi leto 1953 na 680 straneh. Urejevali od slovenskih lazaristov in tiskani v Buenos Airesu, ti bodo prinašali ob sodelovanju številnih slovenskih misijonarskih pionirjev zanimiva poročila iz vseh delov sveta. Ob številnih lepih slikah boš lažje razumel aktualne članke, strahovito borbo človeštva za zmago dobrega nad zlim. Prijetno razvedrilo, široka razglednost, sočutje za duhovno bedo bližnjega, globoko cenjenje tvoje vere bodo bogati sadovi tega branja. V zahvalo se potrudi, da bodo KATOLIŠKI MISIJONI brani v sleherni pošteni slovenski hiši v izseljenstvu, od vseh, ki jim ni vseeno, kam svet drvi.

Naročite Katoliške misijone takoj ali zahtevajte prve številke na ogled: Lenček Ladislav, Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina.

Za U.S.A. in KANADO samo \$2 letno, s pestro prilogo "MISIJSKA NEDELJA" na 178 straneh pa \$1 več. Pišite na naslov:

REV. CHARLES WOLBANG, C.M.
500 East Cheltenham Ave., Philadelphia 44, Pa. U.S.A.

1878

1953

Naznanilo in Zahvala

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po kratki bolezni v St. Luke's bolnišnici mirno v Gospodu zaspal naš ljubljani oče

Frank Marinčič

Naš blagi oče je bil doma iz vasi Gornje Kamenje, fara Dobrnič. Ob času smrti je bil star 75 let.

Prav lepo se zahvalimo č. g. Father Slapšaku za obiske v bolnici in za tolažbo ob naši veliki žalosti. Najlepša hvala Msgr. Omanu za opravljene ganljive cerkvene obrede, za tolažbo ob izgubi ljubljenega očeta in za spremstvo do groba.

Hvala Father Slapšaku in Father Baragi za asistenco pri pogrebni maši. Hvala vsem, ki so darovali za sv. maše. Enako hvala vsem, ki so položili vence ob krsti in okrasili njegovo zadnje bivališče na zemlji.

Hvala članom dr. Najsv. Imena za molitve sv. rožnega venca za pokoj njegove blage duše.

Hvala vsem, ki so blagega očeta prišli kropiti, ki so molili za njegovo dušo, udeležili se pogrebne maše in ga spremili k večnemu počitku.

Hvala vsem, ki so na dan pogreba dali avtomobile brezplačno na razpolago.

Hvala L. Ferfolia pogrebnemu zavodu za spoštljivo vodstvo pogreba. Hvala I. Zormanu za zapete žalostinke.

Ti, ljubljani oče, počivaj mirno ob strani svoje soroge, naše mame, ki je pred štirimi meseci se podala k večnemu počitku. Nad 45 let sta skupno živela v pravi ljubezni, nas lepo učila. Sedaj pa čakajta, da bo trombe glas vse izbudil in nas vse združil v večnosti.

Žalujoci ostali:

FRANK, LOUIS, HENRY, sinovi;
ANGELA por. HANDLER, VERONICA por. ZNIDARSIČ, PAULINE por. ZNIDARSIČ, MILDRED por. NOVAK, in CAROLINE, hčere.
V stari domovini brat ANTON in sestra FRANCES.

Cleveland, Ohio, 28. decembra 1953.

RAZGOVOR IZVEN PROGRAMA — Angleški zunanji minister Anthony Eden (na levi) kramlja z našim državnim tajnikom John Foster Dulles-om na letališču na Bermudih ob sprejemu predsednika D. Eisenhowerja.

ODPUŠČENI PSI — "Nista sposobna slediti slona in se ne oglasita na svoji imeni" je dejal Sgt. Henry Schrank od clevelandške policije o psih, ki jih je preskrbel policiji načelnik zadevnega oddelka. Tako jih je vrnil tja, odkoder jih je prejel.